

SECURIA, ADMINISTRAȚIA
I. TIPOGRAFIA:
BRASOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Se acceptă subscrierile și se trimite
dumnezeu în se răsună.
Birouri de circulație:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Prestare mai primosă în Viena
de la: *Engelmann & Vogler (Ull-
mann), J. Schölk, Alois Heyndel, M.
W. A. Oppel, J. Donndorfer* în
Viena; *A. V. Goldberger, K.
Bernard* în Frankfurt; *G. L.
Dauke* în Hamburg; *A. Schemer*.
Prețul inserțiilor: o soră
caractă pe o colină 8 or. și
40 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a III-a o
săptămână 10 or. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 2)

„Gazeta” este în fă-careți
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrației, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei lan-
3 fl. Ună esemplară 5 or. v. a.
seu 15 bani. Atâtă abomen-
tele câtă și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 5.—Anul LVII.

Brașov, Sâmbătă-Duminecă, 9 (21) Ianuarie

1894.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1894 st. v.

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Foi pentru popor.

Brașov, 8 Ianuarie v.

La 1 Ianuarie 1894 s'au implinit cinci ani, de când „Gazeta Transilvaniei”, condusă fiind de marile trebuințe ale poporului nostru țeran de a se împărtași și el de binefacerea diaristice române naționale, a luat hotărârea de a înlocui și redacta numerele cu data de Duminecă așa, ca să fie înțelese și de popor, ca să cuprindă sfaturi și învățături folositoare pentru el și să-l poată abona și separat, pentru prețul mic de 2 fl. anual, fiă-care Român, care scie scrie și ceti.

Cu via bucură putem să pri-

vină astăzi la rólele munci nostre neobosite de cinci ani de zile, căci nu numai că am reușit de a stârni cel mai viu interes în poporul nostru pentru binele obștesc al nămului, pentru înaintarea lui și pentru cauza lui sfântă națională, dar am avut mulțumirea sufletească de a vedea că exemplul nostru de vr'un an de zile a impinat și pe frații noștri dela alte gazete românești din împărăția noastră de a scote și ele foi pentru luminarea poporului.

Astfel dela începutul anului 1893 „Tribuna” a scos „Foaia Poporului”, care apare în fă-care săptămână; în Cernăuți (Bucovina) apare totu dela 1893 încocă gazeta pentru popor „Deșteptarea” de două ori pe lună; ăra acuma dela 1 Ianuarie 1894 scote și „Dreptatea” din Timișoara o foia săptămânală pentru popor, „Foaia de Duminecă.”

„Gazeta de Duminecă” se uită azi cu drag la aceste tinere surori ale ei, cari și-au alesu aceeași nobilă chemare de a stârni și a lupta pentru binele obștesc al poporului român. Nimic din ceea ce s'a făcut până acuma pe terenul publicității noastre naționale nu se poate asemăna cu iapta acesta isvorită din convingerea noastră generală, că totu ce lucrăm, trebuie să lucrăm așa, ca să fie spre folosul nemijlocit al poporului, să ia și el parte la stăruințele și luptele nostre și să se pătrundă și însuflețescă împreună cu noi cărturarii de iubirea de nămu.

Na poate fi unu câmpu mai mănosu și mai norocit pentru o activitate comună și solidară decât câmpul cel mare și largu al luminării și deșteptării poporului. Aici, pe acestu câmpu, de ne vomu întâlni cu toții, vomu dobândi cel mai mare câștig, din câte putem aștepta pentru apărarea și înaintarea națiunii nostre multu cercate.

Este de lipsă numai, ca atunci, când scriem pentru popor, să fim

conșcii de marea răspundere ce o avemu față cu el, să-i dăm o lină bună și întăritore, să-l ferim de urte și de zizanii și să-l însușim pentru idea cea mare democratică a conlucrării comune și sincere, care formeză de veacuri temelia dezvoltării nostre naționale.

De aceea scriem noi în numărul întâiu dela 1 (13) Ianuarie 1889 alu Gazetei de Duminecă:

„Ca să ajungem și noi Românii asupra și prigonii anii bunii și de bucurie, se cere dela fă-care fiu luminat alu poporului nostru să fie cu inima deschisă cătră frații săi și să lucre și să lupte alături cu ei în strinsă înțelegere. Care-i Român să fie Român și la fapte, ăra nu numai din gură, și să dea mâna cu fratele seu ori de câte ori e vorba să se apere poporul, limba și naționalitatea sa.”

Dacă acesta a fostu credința noastră înainte cu cinci ani, astăzi ea este și trebuie să fie și mai mult, căci ăta să se ridică ărași din toate părțile prorocii mincinoși, cari vor să ademenescă poporul nostru, vor să-l amăgescă și să-l seducă pentru scopurile dușmanose, ce le urmăresc ei.

Unde se și găsească poporul român răzmulu seu moral și intelectual, decât nu în lucrarea sinceră și desinteresată a fiilor săi luminati; unde se și afle elu mângăierea sa decât nu în bunele și folositoarele pilde ale conducătorilor și fruntașilor săi și de unde se și ia elu curajulu de a susține lupta sfântă pentru limba și națiunea sa, decât nu din convingerea, că toți fi neamului sunt una în cugete și simțiri și gata de a aduce ori ce jertfe pentru binele nostru obștesc?

Și cum vomu pute feri poporul de ademenirile și amăgirile dușmane, decât nu-l vomu sci convinge prin curătenia năștelor nostre și a iubirii nostre de neam, că numai din munca și conlucrarea fiilor

săi pote răsări unu viitoru mai bun pentru elu?

Acosta este azi cu aiatu mai neapărat de lipsă, cu câtu vedem, că contrarii noștri se încercă acuma și prin mijloculu gazetelor de a înstrăina p poporul nostru de conducătorii săi firesci.

Pe lângă foia renegatului Moldovan Gergely, care este spriginită de ocărmuirea ungurescă, acesta s'a hotărît acuma să scotă și o foia în limba română, pentru popor. Baniii dă ministrulu de agricultură și redactoru alu foi este celălaltu renegatu, trate de cruce alu Moldovan Gergely, Dr. Alexics György din Pesta.

Scopulu acestei foi, căreia i-au datu numele „Poporul” și care se va trimite tuturor comunelur române gratis, e învederat. Sub masca învățăturilor și a povetelor economice foia guvernamentală urmăresce tendința de a slăbi legăturile dintre popor și conducătorii săi și de a-i invenina spiritulu cu idei străine și periculoase dezvoltării sale naționale.

În fața acestor încercări de a amăgi și seduce poporul nostru și de a băga cu timpul zizania între el și preoții și dascălii lui zeloși și conșcii de chiamarea lor națională, trebuie să dorim mai multu ca ori și când, ca foile nostre naționale întocmite pentru popor să prospereze și să se lătescă câtu mai multu între țeranii noștri din toate părțile locuite de Români.

Mai multu ca ori și când sunt datorii azi fruntașii poporului nostru, de a-l lumina și deștepta asupra marilor folose, ce le pote trage din cătirea gazetelor naționale și de a îndemna pe țeranii să le îmbrățișeze cu căldură, căci nu cei ce sunt străini de dorințele, necazurile și trebuințele lor, ci numai fi nămului, cari simțu, se bucură și se întristeză împreună cu ei, potu să-i călăuzescă cu

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Strugurele și Ceapa.

Strugurele și Ceapa se certau odată între sine pentru înaintare, cinstă și vață; nu scieau, care dintre ei face mai mare bunăstare omului și care aduce folose mai mari. Strugurele dicea că elu, Ceapa ărași dicea că ea, și așa nu se puteau înțelege.

Ce? — dice strugurile fălosu — când omul se află în necasă și amărelă, la cine se întorce, cine ilu mângăie și-i face voi bună, cine-i inveselesce inima și-l face de-și uită de toate necasurile?.. Și pentru acestea toate, ore se nu fiu eu vrednicu de a mă bucura de cea mai mare cinstă înaintea omului?

— Laudă-te gură, că ia pumnul! — răspunde de altă parte Ceapa. Tu te laudă singur, sermane de tine, căci nu ai pe nimenă, n'ai nici o rudeniă, n'ai nici măcar unu prieten, care să dică o vorbă bună despre tine. Trebuie tu singur să te laudă, căci nimenă altu nute laudă; lumee te scie cine ești, te scie omenii ce plătesc;

toți dic despre tine că ești unu amăgitoru, înșelătoru și făcătoru de rele; toți scie, că tu ești unu agonisoru de certe între omeni, ba câte-odată aduci chiar morțe. Nu, eu nu-ți dau dreptulu de-a te lauda față cu mine. Eu sunt mai alesă, am familia mea, am neamuri multe. Eu cu neamurile mele sunt în mai mare vață și onore înaintea lumee; eu cu neamurile mele dau omului hrana de toate zilele; prândurile și mâncările cele mai gustoșe, începându din palatele regilor și până în colibele țeranilor, cu mine și cuneamurile mele segătesc. De aceea pe mine mă iubesc toți, pe mine mă cinstesc, și toate laudele tale nu plătesc nimicu față cu mine!

Strugurele și-a însemnat bine aceste cuvinte ale Cepei, și simțindu-se vătămat în onora și ambițiunea lui, s'a hotărît să înainteze în contra Cepei o jalbă la divanulu regesc și la regele lor, adică la Gutuiu.

Ceapa, înțelegându de jalba Strugurelui, a cugetat, că înainte de-a fi chemat la divan, va fi bine să mērgă în persoană la Regele și să-i arate cum stă lu-

crulu, căci Stugurele face numai din pismă ceea ce face, și nu are dreptate.

Cum a gândit, așa a și făcut. S'a îmbrăcatu Ceapa frumosu, ca și o crăiesă, și-a luat două-spre-șapte haine pompoșe și strălucitoare, haina de-asupra era țesută totu din fire de aur și cu brău de aur. Ast-feliu gătită, ea a mersu la Regele. Când a intrat, i-a făcutu o închinăciune, încâtu barba îi ajungea până în pământ; apoi cu cea mai mare smereniă a începutu a se desvinovați pe sine în chipulu următoru:

Înălțate Rege! Din jalbele Strugurelui cătră Maiestatea ta, nimicu nu este adevăratu: elu umblă numai cu minciuna și bērfesce în potriua mea numai din pismă și răutate, căci imi este cel mai neîmpăcatu dușman, și mereu pândesce după viața mea, ca să mă stingă de pe fața pământului. Rogu pe Maiestatea ta să fie milostiv față cu mine, și când vomu fi chiamat la divan, să mi-se îngădue a aduce dreptu marturii și pe soțulu meu Cartofu, pe socrulu meu Hireanu, pe buna mea socră Ridiche, pe fiulu meu Aiū, pe mătușă

mea Călărabă, pe fratele meu Pătrîngelu și pe nepotulu meu Morcovu; pe nepotele mele Paradaise, pe cumetrulu meu Chelu și pe cumetra mea Ludae; pe verulu meu Napu și pe verișora mea Gurgună; pe cumnatulu meu celu cinstitu Crastavete și pe cumnata mea cea laudată, pe prea ascuțita Piparcă; pe cuscrulu meu celu onoratu Curechiu și pe cusca mea Fasoale; pe plăcutulu Spinat și pe iubita mea pretenă Sălată; pe înaltulu de bunu neam Macu și pe laudatul Borșu; pe amica mea Sfeclă și pe bunulu sportor Măraru; pe căpitanulu Cucuruzu și pe frumoșă înaltă Tătară; apoi pe sântulu călugăru Busuioču, pe înmulțulu Calapăru, pe luminatul Trandafir, pe vestitul Tulipan și fratele seu Lilion și cu frumoșă Georghiă, pe doctorulu Socu, și mai am, mă rog la Maiestatea ta, alte multe mărturii bune și credincioșe, dintre cari va sci să spună adevărulu mai alesu Flórea-sórelui, carea caută totu în ochii Strugurelui și scie toate vicleniile și fără de legile lui.

Dreptu ce, mă rog de Maiestatea ta,

sfaturii și învățăturii sincere și în adevăr folositoare și mântuitoare pe cărarea vieții lor plină de ispite și de primejdii.

Bibliotecii populare.

Chiar și numai tristele pățanii din anul trecut ne sunt de ajuns pentru a ne convinge, că din strîmtorea, în care se găsește astăzi cauza limbei și a culturii noastre naționale, nu vom pute scăpa alt-telui, decât încordându-ne toate puterile și folosind toate mijloacele spre a ne apăra limba și cultura, și spre a lumina și a deștepta poporul.

Unul dintre aceste mijloace, care pentru împrejurările noastre de astăzi ni-se pare a fi nu numai cel mai potrivit, dar poate și cel mai ușor de realizat, l'am găsi noi în bibliotecile populare.

Astăzi, mulțumită stăruințelor bărbatilor luminați ai neamului românesc, se află și între plugarii noștri un număr destul de însemnat de bărbați și femei, cari în școlă populară din comuna lor au învățat câte puțină carte, știu scrie și ceti, ba mai știu face și câte puțină socotelă, câtă le trebuie pe sema lor.

Aceste cunoștințe câștigate în școlă populară formeză însă numai temelie, pe care cine nu clădește nimic, cu nimic rămâne, ér cine clădește mult, cu mult se și alege.

Intre plugarii noștri din ziua de azi satul putem găsi multe de exemple în privința acesta. Vedem pe unii, cari odinioară sciau binișor scrie și ceti, înțelegeau carte și promiteau a deveni oameni deștepți și iscusiti. Dar ei, după eșirea lor din școlă, carte în mână n'au mai prins, nici vre-o gazetă n'au citit, nici cu alte treburi de-ale învățaturii n'au îndeleșnicit. Ast-feliu, în loc de a clădi ceva petemena câștigată în școlă ei au rămas totu unde au fost, ba încă au uitat și câtă au învățat. Pentru acești oameni, rodele binecuvântate ale școlii sunt încă necunoscute, căci ei, sërmanii, nu se deosebesc mult de aceia, cari trăesc în întunecă ca și strămoșii lor țeran pe timpul, când încă nu era iertat Românului nici măcar să învețe carte.

Avem însă din darul Domnului și plugarii de aceia, cari, după cum dice Scriptura, n'au ascuns în pământ dinarul câștigat în școlă, ci l'au înmulțit și au adus folos. Pe temelie câștigată în școlă, puțină câte puțină ei au totu clădit: au citit câte o carte bună și folositoare românească, s'au abonat la câte o gazetă românească și așa, precum

din florii albina adună miere, ast-feliu ei din scrierile bărbatilor luminați ai neamului nostru au adunat știință, pricepere și iscusință. Pe acești oameni din trei vorbe îi poți cunoaște, căci sunt mai isteți, deștepți la cap și pricepuți, încâtă își este mai mare dragul de a sta cu ei de vorbă. Intre săteni ei se bucură de cea mai mare cinste și în toate întreprinderile lor sunt mai norocoși ca alții, deorece ei nu umblă întru întunecă, ci în toate faptele, în toți pașii lor sunt călăuziți de minunatele povești și învățături, pe cari le găsesc în cărți.

Pentru ca însă să se potă bucura poporul pretutindeni de această bunătate, este de lipsă înainte de toate să i se dea cărți de citit bune și folositoare, ceea ce nu mai așa vom pute face, decât vom îngriji, ca nici o comună de-ale noastre să nu fiă lipsită de câte-o bibliotecă populară bine îngrijită, din care plugarii români să-și potă hrăni sufletul său cu carte românească.

Adevărul acesta l'au recunoscut mulți și dintre conducătorii poporului nostru, cari pe câtă au putut și au și făcut datoria în privința acesta. Ast-feliu unele din despărțimintele Asociațiunii Transilvane, apoi mai multe societăți, diferite tracte protopopesci și alte corporațiuni și-au înființat bibliotecile lor, mai mari, seu mai mici, după cum au putut.

Tote acestea pot să aducă mari folose pentru locuitorii din centru, unde sunt așezate bibliotecile; dar unde rămân masele cetitorilor de prin comunele îndepărtate? Nici grelele împrejurări ale vieții, dar nici gustul de citit nu este încă atât de dezvoltat la poporul nostru, încâtă pentru câte-o carte de citit, acesta să alege până la al 2-lea ori la al 3-lea sat, unde so găsesce bibliotecă.

S'au înființat în unele comune bibliotecii scoiare. Acestea sunt, în adevăr, foarte necesare și practice, deorece ele se află în mijlocul poporului și stau la îndemâna cetitorilor. Bine ar fi, decât mijloacele nerarta să înființăm pe lângă fiecare școlă populară de ale noastre câte-o asemenea bibliotecă. Din neorocire însă, greutatele ce apasă astăzi pe umerii poporului, sunt atât de mari, încâtă el abia își poate susține școlile ce le are, ne cum să mai înființeze și bibliotecă. Chiar și puținele bibliotecă, ce le avem ici-colo prin câte-o comună, sunt de obicei foarte mici și sèrace, așa că un cetitor harnic le exploatează în scurt și după aceea érași

rămâne lipsit de lectura trebuincioasă.

Vedem așa dar, că până acum toate încercările noastre de a da lectură poporului, n'au reușit pe deplin. Pentru împregiurările locale ale poporului nostru, care se află împărțiat de obicei prin comune mici și une-ori foarte sèrace, trebuie să găsim o nouă modalitate, prin care să putem veni și în privința acesta în ajutorul poporului. Această singură modalitate, cu care ne-am puté ajutama în cazul de față, ar fi după a noastră părere, *introducerea bibliotecilor ambulante.*

Modalitatea acesta credem a fi nu numai foarte practică și potrivită cu împrejurările noastre, ci totodată și foarte simplă și ușor de realizat. În loc ca, de exemplu, un tractă protopopesc să-și țină biblioteca sa grapată numai într-o comună, unde nu poate aduce folose decât unui număr foarte mărginit de cetitori, n'are decât să o împarțe în mici grupuri de cărți și aceste grupuri apoi, după o anumită ordine, să le împarțe prin comune, punându-le la dispozițiunea cetitorilor. După un timp anumit, fi-care grupă de cărți ar trebui negreșit să se strămute dintr-o comună într'alta, așa că în cursul timpului toate cărțile aflătoare în biblioteca acelu cerc să treacă prin toate comunele.

Pe calea acesta, cărțile din bibliotecă, în loc de a sta într'un singur sat și la îndemâna abia câtorva cetitori, s'ar pune la dispozițiunea tuturor cetitorilor de pe teritoriul acelu cerc și nu s'ar mai pute dice în acestă casă, că poporul é lipsit de oric ce lectură.

Nu încapă îndoială, că prin ajutorul acestei modalități, poporul fiind pus în nemijlocită atingere cu bibliotecile, ar ave și interes mai mare pentru ele și s'ar simți îndemnat de-a le sprijini și ajuta.

Lăsăm, ca cei chiamați ai noștri să judece asupra modalității arătate de noi aci și să o studieze. Îngrijirea, de-a da poporului o lectură românească bună și sănătoasă, este o chestiune, peste care nu mai putem trece la ordinea zilei, fără de-a nu suferi perderi din și în și mai simțite. Vedem, că contrarii noștri au început din toate părțile să ne îmbuldescă cu scrieri de ale lor; singur Kulturegylet-ul ardelenesc a înființat și susține în Ardeal ca la 150 de bibliotecă populare unguresci, cari sunt în cea mai mare parte împărțiate prin comune de-ale noastre

și ală căror număr se sporesce din an în an cu înțelă mare. De nu vom îngriji la timp să ocupăm țeremula, ne vom pomeni, că ni-lă ocupă străinii, cari precum vedem, nu lasă nici o ocaziune pentru a ademeni poporul nostru și a-l duce acolo, ca să-și hrănesc sufletul cu carte scrisă după gena și sprincena ungurescă.

CRONICA POLITICĂ

— 8 (20) Ianuarie.

Ocărmitorii din Pesta sunt în mare încercătură. De două săptămâni și mai bine în șirurile partidei guvernamentale a isbucnit o crisă primejdiosă pentru dl. Wekerle și soți. Aprópe 20 de deputați au eșit din partidă. Causa acestei eșiri sunt proiectele bisericesci politice ale guvernului. Deputații eșiri sunt între aceia, cari cu prilegiul alegerii lor, în cercurile catolice, au făgăduit alegătorilor, că nu vor vota pentru proiectele de reformă bisericescă. Făgăduiala acesta au făcut-o ei și în scris, prin așa numitele „reversalii“. Eșind la ivelă acesta, membrii partidei guvernului au ținut zilele trecute o conferință, în care contele Károlyi a refuzat a sta în legătură cu aceia, cari lășesc teoria, că n'ar strice nimic partidei, decât unu seu atulă dintre deputații cu făgăduelile date, nu s'ar ține de cuvântul dat. O lășitate ar comite aceli deputați, dise contele Károlyi, cari obligându-se în secret, prin revers, de a vota în contra proiectelor bisericesci politice, nu și-ar implini promisiunea. Totu acesta a susținut-o și ministrul președinte Wekerle, dicend, că unicul mijloc de reparare a greșelii acesteia, este, ca deputații amintiți să-și depună mandatele. În urma acesta o mulțime de deputați vor trebui să părăsesc partidă guvernului. Intre acestia é și fostul ministru președinte, contele Iuliu Szapáry, care deja a și declarat, că nu mai face parte din partidul guvernamental. Și acum confuzia și zăpăcila é mare în tabăra mamelucilor lui Wekerle. Foile unguresci opoziționale spun, că deși ministru președinte unguresc n'a renunțat de tot la speranța de-a se ține încă la putere, totuș cercurile hotărâtoare politice nutresc credința, că guvernul trebuie să cadă. Se mai dice, că proiectele de reformă bisericescă nu vor ajunge în desbaterea parlamentului și că în cercurile curții s'ar dori, ca proiectele să fiă luate dela ordine a zilei, deorece mișcarea catolică dovedește că este unu neadeveru vorba cu care se lăudau mereu guvernanti unguri, că întregă „națiunea“ ungurescă ar dori ridicarea lor la valoare de lege. Anul acesta s'a început derau pentru dl. Wekerle și în fața criticeii situațiuni, în care se află nu putem decât, să-i profetim o cădere apropiată.

înălțate Rege al nostru, câtă mai în grabă să te milostivesc a ne chiama la judecată, și care dintre noi se va afla vinovat, acela să-și primescă pedepsa cuvenită.

După ce a isprăvit Ceapa, Regele i-a făgăduit, că îndată ce se va deschide divanul, va fi chemat la judecată atât Strugurele, cât și ea, împreună cu toți martorii. Ceapa i-a mulțumit și închinându-i-se a eșit.

Nu a trecut mult și s'a deschis divanul. S'au adunat toți judecătorii, în frunte cu Maiestatea Sa Regele Gutuiu; au venit apoi Strugurele și Ceapa cu toate mărturiile ei. După ascultarea martorilor, s'a adus judecata, că Strugurele este un înșelător și mincinos și că jalba ridicată de el în contra Cepei, este nedreptă. Toți erau mănioși foc asupra Strugurelui. Mai marele peste criminali, Măria Sa Domnul Pepene, de mână se făc galben, ca cèra, și de toate laturile plesni, ér Măria Sa Domna Lebenița inverdi totă și sèmența din ea se înegri de mână. Pe Strugure îl scóseră afară cu rușine și-i scriseră apoi judecata, care sună așa:

Noi, pomul Gutuiu, din îndurarea lui Dumnezeu Regele pomilor, ală florilor și ală tuturor plantelor de pe fața pământului, am ținut divan și am luat în judecată jalba Strugurelui în contra Cepei. Fiind ascultat atât Strugurele, cât și Ceapa, împreună cu toți martorii ei, am aflat Ceapa nevinovată, ér pe Strugure l'am găsit vinovat și l'am judecat la următorea pedepă:

Ca adecă el să fiă de cuțit cărni tăiat, trupul lui să fiă de voinic tineri călcat, sângele lui prin sac străcurat și în vas băgat; din sac trupul afară luat și a doua-ora în tescu băgat, acolo apasat, de-acolo apoi luat și în cadă băgat, acolo érași de voinic cu picioarele bine călcat, apoi cad pe de-asupra cu țèrenă astupată și țèrena ér bine călcat; apoi sângele lui bine străcurat, în vas nou cu ceruri de fier bine să fiă legat, și apoi acolo să fiă băgat. După ce va fi acolo bine așezat, vrana vasului bine astupată și acolo să odihnescă. Și care om pământén va îndrăni să bea din acest sânge a Strugurelui:

Capul să-i ametescă,
Picioarele să-i slăbescă,
Calea să o rătăcescă,
În noroiu să se tăvălescă.

Această judecată s'a întărit de Rege și de toți judecătorii divanului și așa a rămas până în ziua de azi. Ceapa a rămas învingătoare și de toți lăudată, căci fără de ea și fără de neamul ei nici o mâncare, nici o zamă nu se potă face.

Covasiniți.

Petru P.

Pescarul și nevastă-sa.

Era odată un pescar, care trăia cu nevastă-sa într-o colibă aprópe de mare și în ziua de azi se ducea cu unghia să prindă pesci.

Ședendu acasă ast-feliu cu unghia și privind la apa cea limpede, de-odată i-se cufundă unghia, iute o trage afară, când colo, étă că scóte unu pesce mare, mare.

— „Te rog“, dice acesta, „lasă-mă să trăesc. Eu nu sunt pesce adevărat, c sunt unu prinț farmecat. Aruncă-mă érași în apă și lasă-mă să inot.“

— „Bine“, dise pescarul, „nu trebuie să 'ntinđi vorba lungă, pentru-că pe unu pesce, care scie vorbi, totu nu l'ăși mânca eu“.

Cu aceste îi dete drumul în apă și pescele se făc nevăduț.

Omul se duse acasă și spuse muerii că a prins unu pesce, care a vorbit cu el și i-a spus, că este unu prinț farmecat și că l'a slobođit érași în apă.

— „Ah“, întrebă femeia, „și nu ția poftit nimic dela el?... nu é de loc plăcut, se locuim totu în colibă, aici o strîmt și murdar. Du-te érași 'nderp și-ți pottesce o casă mică, frumoșică. Pescele de bună sémă este nădravénu“.

Bărbatul nu-i veni tocmai la socotelă sfatul nevetei, se duse totuș érași la mare, și cum ajunse acolo, marea era galbenă și verde. El se apropiă de apă și strigă:

Peștișor, tu pesce mare,
Nu fiă cu supărare,
Cu Zampra mea é réu,
Ea nu vré, cum vréu și eu.

Dicendu acestea de-odată se ivesc pescele și-lă întrebă:

In 16 Ianuarie n. s'a ținut în Buda-
pesta marea adunare a catolicilor. Nic
odată, ăicū foile din Pesta, nu s'a putut
vede o adunare mai imposantă, decât cea
dela 16 Ianuarie. Afară de episcopi și de
conducătorii adunării, o mare mulțime de
bărbați, femei, bătrâni și tineri erau de
față. Tota aristocrația înaltă catolică era
prezentă și femeile magnaților, mai ales
ale lui Zichy, Szapáry, Eszterházy etc., cu
fiii și fiicele lor, intrară demonstrativ
în adunare, ca se protesteze în contra poli-
ticei bisericești a guvernului. Intrarea pri-
matelui Vaszary a fost primită cu furtu-
noase strigări de „éljen“, și totă adunarea
sta în picioare, mii de palării și mii de ba-
tiste fluturau în aer, când primatele suia
tribuna. Când în vorbirea sa de deschi-
dere primatele dișe: „Mai ușor pôte fi
lumea fără sóre, decât statul fără reli-
giune“ însuflețirea era indescriptibilă. O
manifestație puternică de entuziasm a fost,
când contele Zichy a cetit telegrama de
salutare a monarhului, și furtunoasele strigări
de „éljen a király“ nu mai voiau să înce-
teze. — Catolicii au aruncat așadără din
nou și cu multă putere mânușa, guvernului.
O luptă mare se va încinge, luptă, care
pentru moment nu se pôte prevedé unde
și cum va eși. Ađi încă totul este îm-
brăcat în negura nesiguranței, mâne séu
poinăne însé pôte se va face lumină, se va
arăta, unde au se ducă evenimentele prin
care trece ađi această nenorocită țeră, câr-
muită de nisce ómenii fuduli și încăpăținați.

Anul nou la Viena.

Despre serbarea ajunului anului
nou în Viena de colonia română de
acolo ni-se raportéză următoarele:

Viena, 2/14 Ianuarie 1894.

In séra de sf. Vasile, Românii din
Viena erau adunați într'o frumoasă sală a
restaurantului Mietzko. Și frații slovaci erau
representați printr'unu frumos număr de
universitari. Era anunțată sosirea d-lui Dr.
Vasile Lucaciu dela Pesta. L'amú aștep-
tată cu nerăbdare, dér n'a sosit. Delega-
țiunea, ce merse sélú întâmpine la gară,
s'a întorsú în două rânduri singură îndé-
rétú.

La 9½ deschide Drd. N. Comșa șe-
dița festivă vorbindú despre activitatea
tinerimei academice din Viena pe terenul
luptelor naționale. Ridică paharul în
onóra comitetului partidului național și
îf special în onóra d-lui Dr. Vasile Lu-
caciú, pe care ar fi doritú cu toții sélú
primésca în persónă. Sgomotóse strigări
de „Trăiască Lucaciú“ urmară acestorú cu-
vinte.

D-lú Dr. Popa, alesú prin vii aclama-
țiuni de președinte, dá cuvéntulú cantativú
întregei coróne spre întonarea imnului nos-
tru național „Deșteptă-te Române!“

După acésta bineventéză d-lú Vaida

ospetii slovaci, ér apoi se'ntonéză de'ntreaga
societate „Hei Slovane“. — D-lú Blaho
mulțumescé din partea Slovacilorú pentru
primirea căldurósă.

D-lú Dr. Paulú, profesorú din Iași,
luândú cuvéntulú spune, că l'au emoționatú
adencú impresiunile ce le-a primitú în urma
diverselorú vorbirí. S'a convinsú, că esistă
armonia cea mai bună între tinerimea ro-
mână, că amiciția cu Slovacia este profundă
și sinceră. Rógă tinerimea, ca sé iubésca
poporulú, sé prețuiésca țeranulú românú. —
„Sé trăésca ópince“, suntú ecoulú acestorú
cuvinte. Intréga societate ridică paharulú
— pro laude — pentru vorbitorú.

Drd. Lazarú Popoviciú vorbește pen-
tru președintele comitetului partidului na-
ționalú, pentru acélú bărbatú, care stă ađi
în fruntea acțiunei nóstre politice. Elú ter-
mină cu cuvintele: „Trăiască Drulú Ioanú
Rațiu!“ Cu toții se ridică și cântă de 3 ori
„Sé trăésca 'ntru mulți ani!“

Drd. N. Comșa luândú cuvéntulú vor-
bește pentru meritatulú conducătorú alú
tinerimii Aurelú C. Popoviciú și pentru fa-
milia acestuia. Elú a învățatú tinerimea,
că numai fapte și muncă potú sé ducă cauza
nóstră la limanú, numai energiă și lucru
potú sé realizeze idealurile nóstre. Vorbi-
torulú propune sé i-se trimită o adresă de
felicitare la anulú nou.

Vii aclamațiuní de aprobare salutá a-
céstă propunere. Se trimite o adresă de
felicitare, subscrisă de d-nii: Paulú Blaho
(Slovacú), Iosifú Ménesy (Slovacú), Ioanú
Trokan (Slovacú), L. Thomka (Slovacú),
Alex. Rohaček (Slovacú), Miljkovic Dra-
gusin (Slovacú), Drd. L. Popoviciú, Drd.
N. Comșa, Drd. A. Fodorú - Crețulescu,
Drd. V. Colceriu, Dr. Bodea, Oct. Flórea
stud. med., V. Popú Hârșianú stud.
techn., Drd. E. Tătarú, Ioanú Lupu stud.
for., N. Puicanú stud. fil., A. Vaida stud.
med., Alex. Crăciunescu stud. med., I.
Pantilie stud. for., Oct. Prosteanu stud.
med. Drd. Iul. Chiciu, Drd. Ionelú C. Capșa,
Drd. Titú L. Tilea, Drd. E. Solomonú, Dr.
O. Popesculú, stud. iur. Dimitrie Selescu,
Drd. A. Codarcea, stud. iur. Milcovici, Drd.
G. I. Anca etc. etc.

Luândú d-lú Dr. A. Popa cuvéntulú,
felicitéză tinerimea universitară română pen-
tru activitatea sa pe terenulú politiceí na-
ționale. Doresce ca și în viitorú sé desvolte
totú aceeași energiă ca și pân'acuma în
acéstă activitate. In fine mulțumescé pen-
tru onóra presidială. Se apropie óra a
12-a. Punctú la 12 tóte lámpile se stingú.
Domnesce tăcere adencú.

Se face din nou lumină. Drd. Ionelú
C. Capșa luândú cuvéntulú mulțumescé
inainte de tóte d-lui Dr. Popa pentru con-
ducerea escelentă a societății, apoi resu-
mézá în scurtú evenimentele anului 1893.
Înșiră progresese ce le-a făcutú cauza nós-
tră națională și termină dorindú, ca în anulú

nou sé se realizeze dreptele aspirațiuni ale
neamului românescú.

Anú nou fericitú!

N.. us.

SCIRILE ȚILEI.

— 7 (19) Ianuarie.

Cum vréu Ungurii sé ne ímpace?

Noi unguresci publică următórea scire:
Noulú inspectorú școlarú din comitatulú
Timișú, Carolú Sebastha, a cetitú în ședin-
ța comisiunei administrative unú raportú în
care a făcutú amintire despre 68 învățători,
carí parte pentru necunoscínța limbei ma-
ghiare, parte pentru lipsa de cualificația,
trebuie distituiți din postú, în înțelesul legii,
și înlocuiți cu alții, carí sciu limba lui Ar-
pad. Cei mai mulți dintre acești învățători
suntú Româní. Comitatulú a făcutú în pri-
vința acésta pași la respectivele autorități
bisericești. — Asupra rezultatului abia decă
ne putemú îndoi. Guvernulú va da ordinú
slujbașilorú sei din comitatú, sé arunce pe
drumuri pe nefericiții învățători, pentru-că
nu sciu unguresce. Acesta este modulú în
care vréu Ungurii sé ímpace pe Româní.
Acéstă gónă asiatică în potruva învățămén-
tului nostru românescú va începe în tóte
comitatele din țeră, cum ăicū foile „pa-
triotice“, și guvernulú ungurescú va avé
prilegiu sé dea noué doveđi de dușmânia
și spiritulú despotícú și barbarú cu care s'a
purtatú și se pórtă față de cauza limbii și
culturii nóstre.

—o—

Procese cu grămada. „Pesti Naplo“,
„Budapesti Hirlap“ și tóte celelalte foi un-
guresci aducú scirea, că guvernulú un-
gurescú a datú ordinú procurorilorú, sé tragá
în judecatá pe toți acei Româní, — vre-o
120, — carí au trimisú adrese de aderentă
oséndiților în procesulú „Replicei“. Gu-
vernulú ungurescú își face de capú.

—o—

La procesulú Memorandului. „Erdélyi
Hiradó“ aduce scirea, că ministrulú de jus-
ticie, la rugarea tribunalului din Clușiu, a
datú voiă, ca procesulú Memorandului sé
se țină în Redouta orășenescă.

—o—

Daruri de anulú nou. O frumoasă do-
vadă de interesulú viu, ce femeia română
pórtă pentru luptele nóstre naționale, au
datú fetele române din Transilvania, Bá-
natú și Ungaria cu prilegiulú Anului-nou.
In Sibiu s'a constituitú unú comitetú de
domnișóre în frunte cu d-ra Felicia Rațiu,
care a făcutú unú apelú către tóte fiicele
române inteligente, pentru a face o colecță
de baní, din carí sé se cumpere daruri de
Anulú-nou pentru condamnații noștri poli-
tici, carí zacú în temnițele unguresci,
dreptú recunoscínță pentru bărbăția, cu
care s'au expusú pentru cauza națională.
Adunându-se suma coréspunđetóre, s'a cum-
pératú: pentru părintele Lucaciú unú ser-
viciu bisericescú de cuminecătúră; pentru

d-nii S. Albini și I. Russu-Șirianulú câte-o
garnitură de scrisú; pentru d-lú N. Ro-
manú o garnitură de fumatú; și în sfirșitú
pentru d-lú Svetozar Hurban-Vajansky, o cu-
nună de lauri, ca semnú de stimă. Tóte
aceste obiecte suntú frumosú lucrute. Pe
lângă acestea s'a mai alăturatú pentru fiá-
care dintre oséndiți câte-o adresă, iscalită,
în numele a 550 de fete române, de mem-
brele comitetului din Sibiu, în frunte cu
d-șóra Felicia Rațiu. Adresa către d-lú Hur-
ban-Vajansky e scrisă în améndouă limbile:
română și slovacă.

—o—

Proiectú pentru pensionarea profe-
sorilorú confesionali și comunali. Minis-
trulú Csáky a depusú pe biroulú dietei un-
guresci unú proiectú de lege asupra pen-
sionării profesorilorú confesionali și comu-
nali. Proiectulú constă din 16 șș și pre-
vede înființarea unui institutú de pensio-
nare, din care profesorii pensioniști își vorú
primi pensia.

—o—

† Aronú Crainicú de Bolgarfalva,
tribunú dela 1848, a réposatú la Bucuresci
in ziua de 31 Decemvre v. 1893 in etate
de 70 de ani. Réposatulú a fostú fiulú
protopopolului din Dobra, elú a fostú tri-
bunú în ținutulú Dobrei și făcea parte din
legiunea prefectului Nicolae Solomonú,
care era cu reședința în Hațegú. Fiindú
acusatú după revoluțiune, că a datú or-
dinú de a se omori 4 Unguri, a fostú
urmăritú și datú în judecatá. In 1858 a
trecutú în România.

—o—

Pentru ajutorarea învățătorului G. B.
Vancu, care la ordinulú deregătoriei comi-
tatense din Sabolciu a fostú isgonitú cu
gendarmii din Nirú-Adonú, unde a func-
ționatú ca învățătorú timpú de 4 ani la
scóla română confesională cu zelú și ab-
negațiune, și a fostú tiritú în comuna sa
natală, au incurșú la Administrațiunea „Ga-
zettei Transilvaniei“ următoarele generóse
contribuiři:

N. N. 2 fl.; Petra Petrescu 1 fl.; Ni-
colae Ciurcu 1 fl.; N. N. 1 corónă; Vasile
Goldișú 1 fl.; Axente Severu 1 cor.; N. N. 1
cor; I. C. Panțu 1 fl.; Ioanú Lengerú 1 fl.;
Pitiș 1 fl.; Dr. N. Ciurcu 1 fl.; D. D. Popp
1 fl.; N. N. 1 corónă; N. N. 1 corónă; V.
Voina 1 fl.; Chelariu 1 fl.; N. S. 1 corónă;
N. 30 cr.; Z. Butnariu 30 cr.; N. N. 1
corónă; N. Dima 1 fl.; N. G. Eremias 1 fl.;
Nemes 1 fl.; Bedițoiu 2 fl.; D. Făgărășanu
1 fl.; Popea 1 corónă; Ilasievici 1 fl.; Bu-
diu 1 fl.; Danú 1 corónă; Maximú 1 corónă;
N. Popovici 1 corónă; Iosifú Comanescú
1 fl.; Petru Comșa Mitrea 1 corónă; G.
Stelianú 1 corónă; N. N. 1 corónă; A. 5 fl.
Iosifú Orovénú, din România, 5 franci.
— Suma totală 33 flor. 60 cr. și 5 franci
în argintú.

—o—

— „Ei! și ce vré ea?“
— O, dișe omul, „fiind-că te-am prinsú
pe tine, dișe nevasta mea, trebuia sé cerú,
sé-mí ímplinesci o dorința. Nu vré sé mai
locuésca în colibă. Ar vré bucurosú sé aibă
o căsuță frumușică.“
— „Intórce-te numai acasă“, dișe pes-
cele, „vei găsi-o în căsuță.“
Omulú se întórse la colibă, dér ce sé
veđi? coliba nicăiri... femeia ilú întâmpină
din ușa unei case noué de nouță.
— „Vino numai înlăuntru! Privesce,
asta e cu multú mai bună!“
La casă era o cămară, o bucătăriă,
îndérptulú casei o grădină cu flori și pó-
me frumóse, cu o curte plină de găini și
rațe.
— „Ah“, strigá omulú, „ce fericiti o
sé trăimú de acum!“
— „Sé vedemú“, răspunse femeia, „o
sé încereámú a trăi fericiti.“
După óptú, ori patru-spre-dece ăile însé
dișe femeia: „Omule, casa asta ímí este
prea străntă, și curtea și grădina suntú
obiar prea micí. Mí-ar plăcé mai bucurosú
a locuésca într'unú palatú de petró. Sci

ce? Du-te la pesce și spune-i sé ne dea unú
palatú.“
— „Mái nevastă“, dișe omulú, „pes-
cele numai acum ne-a datú o casă. Pare-
că nu-mí dá mâna sé mé ducú érá la elú.
póte că se supără.“
— „Ce vorbă“, dișe femeia, „eu sciu,
că elú póte face asta și o și face bucurosú.
Du-te fără grijă.“
Cam măhnitú se duse omulú érá la
mare și cum ajunse, apa era sură și vénă-
tă întunecatá, era însé liniștită. Omulú se
apropiá de ea și strigá:
Peștișorú, tu pesce mare,
Nu fiá cu supérare,
Cu Zamfira mea e réu,
Ea nu vré, cum vréu și eu.
— „Ei! și ce vré acum?“ întrebá
pescele.
— „Oh!“ dișe necăjitú omulú, „ne-
vasta mea vré sé locuésca într'unú palatú
de petró.“
— „Intórce-te numai îndérptú, vei
găsi-o lângă ușa palatului“, dișe pescele.
Omulú se întórse și femeia lui stetea
înaintea unui palatú mare.
— „Écă, bărbate, ce frumosú palatú“,

dișe femeia. Și acum intrară amédoi înlá-
untru, și cum intrară, vędurá servitori
mulți, și păreții erau frumosú împodobiti,
și îndérptulú palatului era o grădină mare
cu pădure, în ea: cerbí, căprióre, iepuri;
în curte grajdurí de vací și de cai.
— „O?“ dișe bărbatul, „de aici înainte
vomú locui în palatulú acesta frumosú și
vomú fi îndestuliti.“
— „O sé ne mai gândimú“, dișe femeia
și se culcará.
Diminéța, cum se face ziua, femeia
se trezesce, atinge pe bărbatú cu cotulú
în óste și dișe: „Bărbate, scóla-te! Tu
trebuie sé fi rege peste țera întregă.“
— „Ce vorbesci, femeia?“ dișe bār-
batulú, „de ce sé vremú sé fimú regi? Eu
n'am poftă de rege.“
— „Bine, atunci vréu eu sé fi rege“,
dișe femeia.
— „Ah! nevastă, cum poți tu sé fi re-
ge? Pescele nu te va face.“
— „Bărbate“, se rēști femeia, „du-te
unde te-am trimesú. Eu trebuie sé fi re-
ge.“
Și s'a dusú omulú, dér era fórté su-

pératú, că femeia lui vré sé fiá rege.
Când ajunse la mare o găsi sură-négră, apa
vájăia și spumega. Elú se apropiá și strigá:
Peștișorú, tu pesce mare,
Nu fiá cu supérare,
Cu Zamfira mea e réu,
Ea nu vré, cum vréu și eu.
— „Ei! ce vré érá?“ întrebá pescele.
— „Ah“, dișe omulú, „nevastă-mea
vré sé fiá rege.“
— „Du-te numai acasă, rege vei gá-
si-o“, dișe pescele. Omulú se duse a-
casă și când ajunse la palatú, vede soldați
mulți cu trimbițe și tobe și femeia lui șe-
dea pe-unú tronú de aurú și diamante. și
pe capú avea o corónă mare de aurú, ér
pe de-améndoué părțile steteau în rândú
câte șese fecióre, una totú cu unú capú mai
mică ca cealaltă.
— „O!“ dișe bărbatulú, „tu ești rege
acum?“
— „Da“, dișe ea, „eu sunt rege.“
Elú, după ce s'a uitatú câtú-va la ea,
dișe:
— „O, femeia, ce frumosú e că ești
rege! De aici înainte n'avemú, ce sé ne
mai ceremú.“

Logodnă. Afămă cu plăcere, că d-l Iosif Moldovanu, funcționar la filiala „Albinei“...

Stare de asediu în Italia. Turburările din Sicilia au pus pe griji pe guvernul italianu. O telegramă din Roma aduce scirea...

Statute aprobate. Ministeriul ungu-rescū de interne a aprobat, sub Nr. 109118/93, statutele I societății brașovene...

Esposițiune la Milano în 1894. Camerei comerciale din Brașov i s'a împărțit din partea Consului generalu regescū italianu...

Teatru. După cum ni-se comunică, d-l directoru de teatru Leo Bauer, din Sibiu, are de cugetu a da după carnavalul...

Unu lecū pentru poporū. Ca atare se pōte, recomanda MOLL'S Franzbrantwein și sare care întrebunțate regulatū vindecă durerile de încheiături și rāceli.

Pomū de Crăciunū.

Șardū, Ianuarie 1894.

Între datorințele senatului scolasticū parochialū, se află și aceea, de a afla mij-

lōce potrivite pentru de a atrage pe copii la cercetarea scōlei.

Implinirea acestei datorințe fiindū pusă la ordinea zilei în ședința senatului nostru scolasticū, ținută în Dumineca de înainte de Crăciunū, la propunerea președintelui s'a primitū mijloculū, de-a se face pomū de Crăciunū la școlari.

Pentru arangiarea pomului de Crăciunū ne-amū ajutatū multū cu interesele după capitalulū de 100 fl. v. a. din fundațiunea „Nicolau Popū“, fostū parochū în Șardū, cu destinațiunea de-a se cumpāra cărți pentru copii sērāci de scōlā.

În ajunulū Crăciunului sēra s'a pregătītū în scōlā unū pomū încercatū cu cărți scolastice, tăblițe, caete, ceruse, pene; apoi nāfrāmī de capū pentru fetițe, șaluri pentru băeți și stofe de vestminte pentru 4 copile.

La împărțirea obiectelor s'au avutū în vedere cu deosebire școlarii cei mai sērāci și cei cari cercetēzā scōla mai regulatū. O bucuriā nespusā se vedea pe fețele micilorū copilași, alți cărorū numărū era aprōpe de o sutā.

Fiā siguri dāruitorii, că au făcutū o faptā bunā creștinēscā. Dumneșeu sē li-o rēsplătēscā!

Unulū din cei de față.

„Musa Romānā.”

Nr. 1 alū fōiei musicale-literare pe anulū 1894, redactatā și editatā de Iacobū Mureșianu, profesorū de musicā în Blașiu, a apărutū.

Partea musicalā a acestui numărū cuprinde: „Marșulū Transilvaniei“, de Victorū Cherebețū; „Ardeleana“, după cum se cântā prin Bănățū, de T. Brediceanu, și „Eu mē ducū codrulū rēmānc“ de Iacobū Mureșianu.

Partea literārā de pe pagina 1 și a 4-a conține următōrea precuvēntare:

„Încā la anulū 1888 amū fostū întreprinsū edarea fōiei musicale „Musa Romānā“ cu scopū de a rēspondi cāntecelor nōstre populare, ce le-amū fostū adunatū de unū șirū de ani, ca astfel neprețuitulū tesaurū alū musiciei nōstre naționale sē se pōtā conserva pentru totdeuna, ca unū factorū principalū de civilizațiune, ca a doua limbā, prin care ne mai putemū manifesta ca Romāni în aceste grele timpuri ale persecuțiunei; ēr de altā parte, ca sē oferimū publicului romānescū posibilitatea, de a putē executa la ocașuni și petreceri, în societatea nōstrā mai cultā, în salōnele inteligenței nōstre romānescē, și piese romānescē de salonū, de o valōre artisticā.

„Siliți de împrējurări, de cari suferū

tōte revistele nōstre, amū trebuitū sē încetāmū cu edarea mai departe a fōiei.

„Esperiența făcutā în intervalul acesta ne-a adusū la convingerea, că atātū partea artisticā, câtū și cea materialā a fōiei, în parte nu corēspondeau puterilorū și cunoșcințelorū musicale ale publicului nostru romānescū, de aceea ne-amū hotărītū, ca tōte piesele, ce le vomū publica în fōia „Musa Romānā“, sē fiā scrise într'unū stilū ușorū, oferindū astfel atātū începătorului, câtū și celui mai înaintatū în musicā, studiu și distracțiā; ērā ce atinge partea materialā amū redusū prețulū dela 12 fl. la 6 fl. pe anū.

„Programulū fōiei „Musa Romānā“, după cum se pōte vedē din fruntea fōiei, se mārșineșcu aprōpe numai la cultivarea musiciei nōstre populare.

„Noi Romāni, cu tōte, că suntemū o națiune aptā în gradulū supremū de civilizațiune și fōrte bogatā de talente, n'amū pututū încā trece nici măcarū pragulū musiciei populare, și așa n'amū pututū face nici progresulū, ce se cere pentru adevērata artā. Causa au fostū negreșitū împrējurarile vitrege în cari amū trăitū și încā trăimū.

„De aceea „Musa Romānā“ se va sili, după putințā și împrējurări, a culege cāntece, doine, salturi, a-le studia bine după caracterū și datinū, a-le lucra după regulile armoniei și a-le da publicității. Făcēndū acēsta se vorū conserva în originalitatea lorū multe din cāntecelor nōstre populare, cari stau sē se piardā și sē disparā cu totulū, din causā că în multe localități și ținuturi, unde Romāni suntū în minoritate, ele se executā schimonosite și pline de accente străine, ba une-orī și ritmulū le este așa de străinū, încātū stai aprōpe sē nu le mai cunoșci.

„Suntemū deplinū convinși de greutatea pasului ce întreprindemū prin reaparițiunea diarului musicalū „Musa Romānā“.

„Marea speranțā, că onoratulū publicū romānū va ținē sēmā de sacrificiile, ce trebuie sē le aducemū pentru ajungerea scopului propusū, precum și spriginulū căldurosū de care avemū lipsā la modēsta nōstrā întreprindere, ne inspirā încredere și curagiu în viitorū.

Redacțiunea.

Programa fōiei este cam de următōrului cuprinsū:

- a) Cāntece și hore populare, aranjate pe pianū, în stilū ușorū.
b) Cāntece populare, aranjate în formā de piese de salonū, potpouriuri etc.
c) Cāntece populare și originale pentru voce cu acompaniamentū de pianū.
d) Piese de dansū pentru pianū, eventualū pentru violină și flautā.

Partea literārā de pe partea primā și ultimā a fōiei va conține biografia a musicilorū romāni și străini, articoli, notițe, cronice, poesii populare, diverse etc.

Prețulū abonamentului pe unū anū 6 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. v. a., pe 3 luni 1

fl. 50 cr. În România și străinătate: pe unū anū 20 franci, pe șese luni 10 franci, pe 3 luni 5 franci.

Abonamentele sē se trimitū la adresa Administrațiunei fōiei musicale „Musa Romānā“ în Blașiu (Balázsfalva).

Cu viniā bucuriā salutāmū reaparițiunea „Musei Romāne“ și-i dorimū sē fiā câtū mai căldurosū îmbrāțișatā de publicul romānū în interesulū progresului nostru musicalū. Însēmāntatea ei în privința acēsta a fostū recunoscutā deja la 1888 de omenii competenți și sperāmū, că și în viitorū acēstā fōiā musicalā va justifica bunulū ei renume.

Literaturā.

A apărutū piesa musicalā „Vino lele!“ pentru corū bărbătescū, de I. Vidu. Prețulū 30 cr. Comandē a se adresa la autorū în Ludoșū.

În editura librăriei N. Ciurcu din Brașovū a apărutū: „Elemente din Conștiința patriei“, sēu drepturile și datoritiile cetățenescē pentru scōlele populare romāne, de Vasile Goldișū, profesorū. Tiparulū tipografiei A. Mureșianu, Brașovū. Prețulū 20 cr. sēu 40 bani.

În Editura librăriei N. Ciurcu, din Brașovū, a apărutū: „Călătorie la Stanley prin Africa centralā“ (1874-1877) povestitā cu deosebire pentru tinerime de R. Roth. Traducere de Andreiu Barseanu, profesorū în Brașovū. Edițiā a doua. Cu portretulū lui Stanley, alte optū ilustrațiuni și o chartā. Tiparulū tipografiei „A. Mureșianu“ Brașovū. Form. 8° de 204 pag. Prețulū 50 cr. — Istorisirea renumitei călătorii a lui Stanley prin Africa centralā, multe și pățanii, ce le-a avutū în atingerile lui cu sēlbaticii, oferū pentru ori-cine o lecturā nu numai de totū plăcutā și interesantā, dēr în același timpū și fōrte instructivā și folositoare; mai alesū pentru tinerime e recunoscutā acēstā carte, ca una din cele mai bune și mai alese lecturi.

Convocovare

la adunarea generalā a „Reuniunei de cāntări“ din Șomcuta-mare, care se va ținē la 28 Ianuarie st. n. 1894 în localitatea scōlei romāne conf. gr. cat. din locū, la 2 ore d. m.

La carea P. T. D. D. membri suntū convocați, în sensulū statutelorū, a participa.

Șomcuta-mare, 12 Ianuarie 1894.

Nicolau Nilvanū preș. reuniunei.

Eliū Popū not. reuniunei.

Necrologū.

Ved. Ecaterina Frāncu nāsc. Daday, ca mamā, Andreiu Frāncu jude de Curie reg. ung., ca vērū, și soția Elena Baronesa Popū, Gavriilū Frāncu preot. gr. cat. ca vērū, Viorica Vaida, ca nepōtā și soțulū sēu Dr. Teodorū Mihali avocatū, și alte

„Ba nu, bărbate, rege am fostū destulū, acum vrēu sē fiu împērātū.“

„Vai de mine, nevestā, tu vrēi sē fi împērātū.“

„Bărbate“, strigā femeia, „du-te la pesce, eu vrēu sē fiu împērātū.“

„Nevastă“, dīse bărbatulū, „împērātū nu te pōte face. Asta n'o potū cere dela pesce.“

„Eu sunt rege“, dīse nevasta, „și tu ești bărbatulū meu; carā-te numai decātū!“

Și se duse omulū, și cum mergea astfelū, își gāndea elū: „asta totuși nu merge bine. E prea obraznicū sē cērā a fi împērātū. În sfērșitū și pescele va fi sātulū d'atātea poftē. Într'aceea ajune la mare și apa era nēgrā și grōsā, sufla însă unū astfelū de viscolū, că marea se legāna în tōte părțile, ēr pe cerū se adunau din greulū nori negri; numai fōrte puținū, la mijlocū, era cerulū vēmētū. Omulū tremurāndū stete în locū și strigā:

Peștișorū, tu pesce mare, Nu fiā cu supērare,

Cu Zamfira mea e rēu, Cā nu vrē, ce vrēu și eu.

„Sē audū, ce mai vrē?“ întrebā pescele.

„Nevastă-mea vrea sē fiā împērātū“, rēsponse bărbatulū.

„Du-te numai acasā, deja e împērātū.“

Cum ajunge bărbatulū acasā, găsesce femeia pe unū tronū fōrte înaltū, turnatū numai dintr'o bucatā de aurū, pe capū avea o coronā mare, de doi coți de înaltā, d'adrēptā și d'astānga ei trabanții, unulū totū mai micū ca celalaltū, începēndū dela uriașii cei mai mari, până la piticulū celū mai mic, care nu era mai mare de câtū degetulū celū micū. Înaintea ei steteau multī prinți și grofi. Bărbatulū se furișā printre ei și dīse: „Nevastă, ești împērātū acum?“

„Da“, dīse ea, „sunt împērātū.“

„Ah!“ dīse bărbatulū privindū la ea, „ce frumosū e că ești împērātū! Acum fi mulțumitā, pentru-cā acum nu mai poți fi alta nimicū.“

„O sē-mi tragū pe sēmā“, dīse femeia.

Și s'au dusū de s'au culcatū, ea însă nu era mulțumitā, lācomia n'o lāsa sē dormā; ea se totū gāndea, că ce mai pōte fi. Într'aceea rēsārea sōrele. „Ah“, gāndi ea, vēmētū din ferēstrā rēsārindū sōrele, „nu potū face eu și sē rēsārā sōrele?“ și ca turbatā lovi pe bărbatū. „Bărbate, du-te la pesce, vrēu sē fiu ca bunulū Dumneșeu!“

Bărbatulū durmea dusū, de aceea se spāriā așa de tare, încātū cădū din patū.

„Nevastă“, dīse elū, „astēmperā-te și rēmāi împērātū.“

„Nu“, dīse femeia, și se ridicā în susū, „n'am odihnā. Trebuie sē fiu ca bunulū Dumneșeu.“

„Vai, nevestā“, dīse bărbatulū, „asta n'o pōte face pescele.“

„Bărbate“, dīse ea, și avea o înfățișare de totū înfricoșatā, „eu vrēu sē fiu ca bunulū Dumneșeu, îndatā sē te duci la pesce.“

Porunca acēsta îi trecū prin tōte membrele, în câtū tremura de frică. Afară însă

era unū viforū, care mișca copacii și stāncile. Cerulū era întunecatū de totū, durduia și fulgera... în mare undele se ridicau ca nisce munți, pe d'asupra cu coronā albā de spumā. Pescarulū strigā:

Peștișorū, tu pesce mare, Nu fiā cu supērare, Cu Zamfira mea e rēu, Ea nu vrē, ce vrēu și eu. — „Spune, ce vrea acum?“ dīse pescele.

„Ah“, rēsponse elū, „ea vrē sē fiā asemenea bunului Dumneșeu.“

„Du-te îndērēptū, că vei găsi-o la loculū ei...“

Bărbatulū plecă spre casā. Dēr când ajunse acasā, nevestā-sa ședea ērā sdrențōsā în coliba ei sērăcaciōsā, se tānguia și plāngea. Și tōtā viața ei trăi nēcājītā și nenorocitā. Și când o întrebā cineva, că ce-i lipseșcu, rēspondeā: Dumneșeu nu bate cu bātā!

(Din „Povești“ alese). de:

Moșulū.

menii, cu inima frântă de durere aducă la cunoștință, că iubitul fiu, văr și consăngean Ludovic Frăncu, posesor în Buzaș după o scurtă suferință și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 15 Ianuarie a. c. 12 ore din nopțe în etate de 45 ani.

Rămășițele pământesci ale scumpului defunct s'au înmormântat în Buzaș la 18 Ianuarie.

Fiă-i țărina ușoară și memoria în eternu binecuvântată!

Buzaș, la 16 Ianuarie st. n. 1894.

Averea și binefacerea.

„Și de ești bogat, totuși ești sărac; pentru-că tocmai asemenea măgarului, care duce rudur grele de aur și argint pe spinarea sa, duc și tu numai o țigă de călătorie averea ta, după aceea vine morțea și te scapă de ea“.

Shakespeare.

„E frumos a fi binefăcător, dă câtră cine? Asta e întrebarea“.

La Fontaine.

Elu fură un porc și dă în numele lui Dumnezeu săracilor picioarele (labele) lui de pomână“.

Din spaniolesce.

Omul se păstrează, pentru-ca se potă fi binefăcător altora. Păstrarea pe calea câtră avere, nu trebuie să fie scop, ci mijloc de a pute aduna ceva pentru-ca se potă fi folositor altora. Păstrarea povățuită de simțul de binefacere, ridică felurite institute de binefacere: școle de tot felul, spitale, case de sănătate și altele. Fapta bună izvorește din inimă. Spiritul de binefacere este dumnezeesc și înalță la cer pe binefăcătorii lumii.

Același simțământ petrunde lumea întrăgă. Și omul cel mai sărac, ca și cel mai bogat; cel mai din urmă ca și cel mai de frunte, pot de o potrivă face bine altora: fiă-care după puterea sa. Adese-oră săracul mai mult, decât bogatul. Cei doi bănuți ai veduvei din Evangeliă au fost mai bine primiți, decât cine scie ce sume mari dela omeni auți, pentru-că simțul ei de binefacere era mai mare, decât al celor auți, că ei au dat din prisosul lor, ér ea totă averea și-a dat'o. Dumnezeu nu se uită la suma ce o dă cine-va, ci la inima celui ce dă.

Datoria, de a ajuta pe cel lipsit și nenorocit, este o datorie sfântă. Ca se pot veni în ajutorul altora, nu este de lipsă, ca să fi avut. Bărbații noștri de renume, cari au deșteptat nemul românesc din amorțela vécurilor, nu au fost omeni cu averi mari, nici cu vre-o sciință așa înaltă, dér mai pe sus de toate au fost omeni pētrunși până în adencul inimei lor de simțul de binefacere câtră nemul lor. Dascălul cel mare, George Lazară, „Reîntemeietorul învățământului românesc“, a trecut Carpații la 1816, ca „se spună Românilor de sub domnia fanarioților, că erau Români“, Papiu Ilarianu „Istoria Românilor“ și sărac s'a rein-tors de acolo după vre-o 5 ani de luptă grea, la căminul său părintesc în Avrigu. purtând cu sine dorul de fericirea Românilor, și unde, sdrobit de restriște, i se curmă firul vieții la 1823. Pe pētra lui mormântală se vedă între altele aceste frumose și meritate cuvinte ale mare-lui Român C. A. Rosetti:

„Precum Christos pe Lazară din morți a înviat,

Așa, tu, România din somn ai deșteptat“.

Archiepscopul și Metropolitul Andreiu Șaguna, înființator al tōrte multor școle românesce și al altor institute de binefacere din Ardealu, așa dăcând din nimica a făcut tōte acestea. Protopopul de odin-oră al Brașovului, mai târziu epis-

cop al diocazii Caransebeșului, Ionu Popasu, între alte mari binefăcări pentru nemul românesc, a înființat, ca prin minune, când nimeni nu credea, marelă gimnasiu românesc din Brașov, nu din avere, ci din săracie, numai prin stăruința sa neobosită și prin marea iubire de nemu.

Nemuritorul Șincăi purta totă averea lui și a Românilor în nisce desagi vechi.

Englesul John Pounds nu era vre-un om bogat, și totuși prin influința sa a înființat tōrte multe școle pentru săraci și se îngrija cum putea pentru traiul și instrucția lor. De multe-oră îi mulțumea cu câte un cartof cald. După ce le da ore-care învățatură, îi trimetea în lume să lucreze și să-și împlinescă datoria câtră ea. Conaționalul său Iosif Lancaster, întemeietorul mai multor școle în Anglia, încă nu era om avut. Dr. Donne, făcându-și socotela în ascuns, „unde numai Dumnezeu și ingerul său erau de față“, după ce a cercetat tōt ce luase și tōt ce dase la săraci și pentru alte scopuri de binefacere, binecuvântat puținul ce-i rămânea în fiă-care an prin o rugăciune de mulțumire câtră Dumnezeu. Ceea ce făcea drēpta lui Donne, nu scia nici-o dată stanga sa, de multe-oră scăpa pe ore-cară săraci din închisore, ajuta prin omeni talentați, dér scăpătați, și pe omeni încrezuți ai lui îi ajuta în felurite chipuri acolo, unde vedea, că lipsa e mai mare.

Din aceste câte-va pilde, din miile cari le sciți și din nenumăratele, cari ni-le spune istoria nemuritorilor, se vede, că averea înaintea binefacerei nu prețuesce mult. Binefacerea nici-o dată n'a fost pretină cu averea, pentru-că avuții sunt tōrte rari și binefăcări tōt de odată. Este adevărat, că în vécul de acum, când banul cârmuesce lumea și tōt se închină lui, puterea averii trece mēsură. Cu tōte acestea comorile de bani nu pot îndrepta pe om dela réu spre bine; numai caracterul și lipsa, banul nici-o dată. Schimbările și reformele cele mari în lume nici-o dată nu s'au făcut prin averi. Pe omeni necumpătați, neîngrijitori și nemorali nici-o dată nu-i pot îndrepta prin bani, dér ca să-i faci și mai destrăbălați, tōrte ușor. Banul în multe ajută, dér pentru sine nu pōte face nimica. Apostolul Pavel a lătit religioana creștină preste jumătate din împărăția romană, dér elu își câștiga pânea cea de tōte zilele, făcându corturi (șetre). De aci se vede, că omeni zeloși (străduitori), de omenia și cu inimă bună sunt mai mari binefăcări decât omeni avuți, cari sunt aplecați a da câte ceva spre scopuri de binefacere.

Nimic nu se prețuesce atata în lume, ca puterea banului. Tōt omeni, cari voesc să se ridice mai sus pe scara socială, țin banul neapărat de lipsă. Mulți se închină banului, ca lui Dumnezeu. Israelitenii în pustia și făcură un vitel de aur, Grecii aveau un Iupiter de aur, căruia se închinău în locul Dumnezeului celui adevărat. Numai sufletele mici, naturile josnice iubesc banul și averea. În tōte zilele auțim vorbe ca acestea: Cât gândesc, că are omul acesta! — „La cât îl prețuesc!“ — „Ce venit are?“ Dér când dăc cine-va din întâmplare: „Aici este un om de talent, un om de inimă, un virtuos“, nimeni nu-l ia în seamă. Când aude îns: „Acela e un milioner“, tōt alergă să-l vadă și-i fac loc pe unde trece.

Mulțimea aurului apasă greu pe inima și sufletul celui ce-l are, Omul, care se se împotrivescă în grămădirii prea mari de averi și vré să rămână totdeuna cinstit și tare în inima s'a, trebuie făcut dintr'o materie tare. De-ore-ce omeni, cari sunt bogați, mai tōt sunt trândăvi, sgărțiți, sațioși și aplecați spre multe desmirdări, ca și bogatul nebun din Evangeliă, seu ca acela, care mănă și bea și se îmbracă în haine scumpe. Dăc n'ar cârmui banii pe cei mai mulți omeni din lume, atunci pōte că jumătate din réul, care este în ea, n'ar fi. Omeni alergă nebuni, cu lacomiă după avere, luptându-se împotriva săraciei pe vieț și pe morțe. Altă cale nu umblă ei și altă plăcere nu caută. Tōt ce cugetă, tōt ce doresc ei, este banul, seu ce aduce bani. N'au altă credință, decât în avere.

Dér écă nisce tineri cari prin o întâmplare ore-care au ajuns la o avere însemnată, preste așteptarea lor. Cine mai este acum ca ei? Petreței peste petreței, desfrânări de tōt felul, risipă preste risipă; ei sunt omeni cu avere și voesc să trăiescă, ca cei bogați; dér să facă cuiva bine, ferit a sfântul. Tătlu lor umbla în opinuțe și în haine mai prostioare și trăia cum putea, numai să adune ceva avere pentru copii săi; acestia la rândul lor ridu de opincă și umblă cu nasul pe sus, pe unde nu mirosă a nas de om. Banul îns e rotund, fuge iute și curându, crășorii mei ajung ér la sapă de lemn. Copii lor sunt siliți pe urmă să porțe ér opinca moșilor.

Averea dăc nu scii cum se umbli cu ea, te nefericesce tōrte iute și în urmă or cum ar fi e trecătoare și ea. Saladin cel mare, a cucerit Siria, Arabia, Persia și Mesopotamia. Elu fu cel mai mare răboinic și cuceritor al timpului său. Puterea și averile lui erau nemărginite, cu tōte acestea în urma urmelor singur se încredință că tōte sunt deșertăciune. La morțea sa lăsă sume însemnate, care se se împartă între turci, iudei și creștini, ca preoții a trei religii să se rōge la Dumnezeu pentru mântuirea lui. Porunci mai departe, ca cămașa, ce o va purta la morțea sa, se o porțe un soldat prin întrăgă armata sa într'un vîrf de sulită, și din timp în timp să stea și să strige tare: „Vedeți, acesta este totul ce a rămas dela marele împărat Saladin, din tōte țerile câte a cucerit, din tōte comorile, câte a îngrămădit, din tōte averile, ce le-a avut; nimic n'a rămas, decât această cămașă din césul morții sale.“

Iosif de Salamanca își adunase o avere însemnată prin multele sale întreprinderi, mai ales la drumuri de fer, și o și întrebunșase cum se cade; cu tōte acestea sfătuia pe or care între altele așa: „Credeți-mi, domnii mei, omul care pōte să-și mulțimescă tōte poftel sale, n'are nici o plăcere de a mai gusta; de aceea vé sfătuesc să rămâneți pe calea, pe care v'ați ales'o. Vestea lui Rothschild se va stinge de o dată cu morțea lui. Nemurirea se câștigă prin acte de binefacere, dér nu se pōte cumpăra. În tōte părțile Europei, or pe unde am umblat, am vedut icōnele și monumentele bărbaților meritați ai nemuritorilor, dér nicări n'am vedut statuă vre-un bărbat, care s'a consacrat vieța sa banului.“

Averea și fericirea nu stau în legătura de lipsă una cu alta. Ba de multe-oră fericirea stă împotriva averii. Partea cea mai fericită din vieț a celor mai mulți omeni cade în timpul acela, în care ei se lup-tau cu săracia și în care mai totu-

dăna ei se ridicau peste ea. În timpul acesta ei se tăgăduesc pe sine pentru voința altora, păstrăză din ce câștigă, spre a și asigura în viitor neatărnarea, și cultivă spiritul și inima, prin aceea că lucrează pentru a și câștiga pânea cea de tōte zilele, cêrcă a fi mai cu minte și mai bun, a trăi mai fericit în casele lor și a fi mai folositor în marea societate omenescă. William Chambers, un librar din Edinburg, dăc despre lucrul din anii lui de mai înainte. „Eu mă gândesc cu mare plăcere la acele timpuri, și-mi pare tare réu, că nu mai pot fi încă o dată în starea de atunci, pentru-că atunci gustam mai multă plăcere, când aveam șese pence (parale) în buzunar și studiam într'o cămăruță în Edinburg, decât cum mă aflu acum, într'un salon elegant împodobit cu de tōte.“

„În orice stare a vieții sunt ore-cară compensăți (resplățiri). Deosebirea între sōrtea bogatului și a săracului nu este tocmai așa mare, după cum de obicei își închipuesc cine-va. Omul bogat are să plătescă tōrte scump drepturile sale peste alții. Elu este turburat seu neliniștit în averea sa; pōte fi jertfa unei răpiri; e totdeuna în primejdia de a fi înșelat; elu este totdeuna țelul pentru săgăta fiă-căruia, este totdeuna îngrămădit de o mulțime de rugări. Omul, care s'a băgat banii în speculațiune, în tōt minutul e în primejdia de a-i pierde. Neodihna, nedormirea este bōla omului avut. Gândul la câștigurile și pierderile sale îi depărtă somnul dela ochi. Și ziua și noptea e deșteptă. A purta averea în gând, este multă neliniște și turburare“.

„Omul avut mănă și bea prea mult și din asta capătă podagră (bōla de încheieturi, șoldină). Impărați și regii, amirali și filosofi au murit de această bōla. Seu bogatul se imbuibeză prea tare și-și perde apetitul de mâncare, pe când săracul mănă bucuros tōt ce este în cale, mistuesce bine și dorme bine. Un cerșitor care ceva de pomână dela un bogat, pentru că-i e fōme. „Ți-e fōme, dăc milionerul, o cum te pismuesc pentru această“. Mulți omeni pismuesc pe cei avuți și nu sciu, că sunt mai nefericiți, decât ei. Prințul de Danzig avea un pretin, pe care nu-l mai veduse de 20 de ani. După acest timp pretinul său îl cercetă, și ce mare îi fu mirarea acestuia, când vedu, ce luxu pōrtă în casa sa, ce elegantu trăsese și câte bunătăți are. Prințul îi dăc: „Eu îți dau tōt ce am, pe lângă învoiala, ca tu să stai la o depărtare de 20 de pași țintă, ca să slobodă pușca de 100 de ori în tine.“ — „Învoia asta nu o pot primi.“ — „Ei, veți prietinel meu, pentru ca să câștig tōt ce veți că am, eu a trebuit să stau de o miie de ori țintă împuscăturilor și nu mai departe decât 10 pași.“

(Finea va urma.)

I. Dariu.

Din viața animalelor.

De Maro.

I

Calul câtră stăpanul său.

Iubite stăpane! De doi ani sunt la tine și te slujesc. De multe-oră mi-a stat pe limbă să-ți spun, de ce avem lipsă noi cai, dér m'am temut, că te vei mânia, vei lua sbiciul și mă vei bate. După ce îns er am auțit, că grăesc cu nevasta ta despre mine, am căpătat curagiu și așa, de-ore-ce astăzi plouă și nu vom eși la câmp, m'am hotărit să-ți scriu cartea asta.

Dragu Domnului meu! Noi cai sun-

temu unu poporü deosebitü. Nu putemü träi fără ómeni, dér nicî ómenii fără noi. La câmpü tragemü plugulü; in vreme de rësboiu vë ducemü in contra pismaşului, cu căruşa vë purtămü din satü in satü, din oraşü in oraşü, şi cărămü greutăţii mari in curţi şi case.

Mulţi dintre voi işi dau silinţa, se ne facă lucrulü uşorü şi ne ţinü bine; alţii însă ne lovesc, ne batü şi ne lasă se flămâdimü şi însetămü, şi de multe-orî ne ţinü fără lucru prin vëntü, căldurä, frigü, plöiä şi viscolü.

Iubite stăpâne! Eu işi voiu spune aici pe scurtü, de ce avemü noi cai lipsä, ca se fimü sănătoşi şi ca se ne putemü isprăvi bine şi cu sporü lucrurile năstre.

La lucru trebuie putere. Fără de putere carulü celü de focü nu pöte merge; decä nu curge apă pe päräu móra trebuie se stea. Tocmai äşa avemü şi noi lipsä de putere, care se ne misce muschi, ca se putemü päşi repede, se putemü trage plugulü şi căruşa, şi se putemü duce căläreţulü. Decä e puţinä putere in noi, atunci lucrämü puţinü, ér decä totä puterea din noi e mistuitä, atunci suntemü osteniţi, trebuie se ne odihnimü, ca se căştigämü puteri nouë. Sluga nemilösä însă atunci se apucä şi ne bate cu sbiciulü peste urechi, peste picioare şi pântece.

Stăpâne! Te rogü spune-i, se n'o mai facä asta, că noi nu de rei şi leneşi nu ne mişcämü, ci fiind-cä suntemü osteniţi până la mörte.

Pöte vei întreba: cum se căştigä putere nouä in trupurile năstre? Eu işi voiu spune: prin odihnä, mănecare, apă şi aerü bunü.

Tu ne dai ovësü, fënu şi pae. Nutreţulü acesta ni-se prefăce in sânge, şi apoi in putere. Ovësulü trebuie alesü, pentru-cä pe celü réu, ilü rumegämü prea multü timpü şi ne dä puţinü nutremëntü, tocmai ca şi la unü secerişü réu, când se imblătesce multü, dér rămâne puţinü in sacü. Multü lucru şi puţinü căştigü.

Insä nicî celü mai bunü ovësü, nicî celü mai bunü fënu nu ne ajută multü, decä nu este in grajdü aerü próspëtü şi curatü. Töte grajdurile vitelorü trebuie se fä äşa zidite, încätü aerulü sä pötä intra şi eşi uşorü, mai alesü nöptea, când ne odihnimü pentru a puté lucra multü la qi.

De aceea e bine, ca séra se ne curăţii, gunoiulü se-lü duceţi afarä din grajdü, pentru-cä din aerulü celü stricatü ni-se înroşescü ochii, ni-se bagä mirosulü celü réu prin gurä şi nasü la plumäni şi ne îngröşe sângele. Apoi, când ne dai nutreţulü, dä-ne totü-déuna mai întâiu pe celü slabü şi la urmä pe celü mai bunü, care se rămänä multü timpü in rënzä şi se se mistuésä bine, adecä întâiu fënulü, apoi ovësulü.

De obicei noi mistuimü o porţiune de nutreţü in 3—4 ore, şi de aici vine, că după o muncä de 4 ore suntemü slăbiţi, de-öre-ce cu rënzä gölä se lucrä greu.

Decä se pöte nu ne da ovësulü curatü, ci in totü-déuna mestecatü cu puţinä mazäre, orî bobü. Cartofi nu ne da nicî-odatä, sécara ne strică, hrişca ne face bolnavü la picioare şi spate, orzulü ne face se asudämü prea tare şi numai armăsarilorü şi iepelorü trebuie datü, dér in măsurä micä. Tërîţele de sécarä le mistuimü tare cu greu; din conträ însă, tërîţele de gräu ne suntü förté bune, ne curăţescü. In luna lui Decemvre, in Ianuarie şi Faurü, dä-ne morcovü, că atunci nu suferimü de gälcă (bolfä). Paele le tăieţi scurtü de 2 cm. Apa se fä curatä, dér nu prea rece şi se ni-o dai numai la 2 ore după ce amü mănecatü. Ovësulü tot-déuna se fä sdrobotü.

Apoi te rogü förté multü, stăpâne, aruncä dela hamurü oblönele; nu poţi crede, ce durere ne faci nouë acelea: decä mergemü faţă cu vëntulü, atunci totü prafulü se aşedä între oblöne şi ochi; vëntulü suflä printre ochi şi oblöne şi in timpü de viscolü mai nu-lü putemü suferi. Ochii noştri de aceea se întorcü, crescü costişü şi in fine suntemü nenorociţi. Oblönele suntü făcute, ca se nu ne spăriemü, însă cu acelea tocmai ne învăţäi se ne spăriemü, de-öre vedemü prea in pripä lucrurile, ce ni-se aratä înaintea ochilorü. Decä avemü

ochii liberi, atunci vedemü bine töte lucrurile şi nu ne spăriämü.

Nu läsa nicî-odatä se pornescä sluga de-acasă fără şoluri, cu cari trebuie se ne acopere, când stämü in locü. De multe-orî acestia inträ in birturi şi noi trebuie se stämü afarä nescutiţi in arşişa sórelui, in vëntü şi plöiä.

Lasä se ne potcovescä numai la unü faurü priceputü, pentru-cä cei mai mulţi cai se bolnăvesc de potcovitulü celü réu.

Véra apërä-ne de musce, de-örece acestea ne întâpă, ne supërä şi ne iau puterile.

Sbiciulü nu-lü folosi, pentru-cä işi face multä cheltuélä: — decä ne bateşi, nouë trebuie se ne daţi multü, tare multü ovësü.

Aceste suntü rugămintele mele. Fii bunü nu le lua in nume de réu dela

Alü Tëu

Murgu.

ECONOMIA.

Omidelë şi stërpirea lorü.

I

Omidelë se prăsescü dela fluturii, cari se împartü in bărbătuşi şi mueruşe. Prin împärechiare, mueruşele primescü in pântecelë lorü multime de ouë, pe cari le depunü pe frunzele şi scörta arborilorü, începëndü de primävéra, până tömna târziu. Peste totü, corpulü fluturilorü, ca şi alü celorlalte insecte, e împärţitü in trei părţi: capü, pieptü şi pântece.

La capü fluturulü are douë cornite, doi ochişi unü botü încärligatü, cu care suge de pe frunze şi florü sucülü (mustulü), cu care se hrănesc.

La peptü are douë aripü, cari la cei mai mulţi fluturü suntü colorate, şi pe cari le ţinü dreptü in susü (perpendicularü), când sunt in odihnä. Pântecelë bărbătuşilorü e mai subţire, alü mueruşelorü mai grosü.

Fluturii se împartü: in fluturii de di, de sérä şi de nöpte. Cele douë soiuri de pe urmä au trupulü mai grosü, ca cei de di.

Fluturii de di se împartü şi ei: in fluturii de meri, cari adecä işi depunü ouële lorü pe frunzele şi florile merilorü; fluturii de peri, de prunü, vişini, alunü, socü, varzä şi alte soiuri.

Afarä de fluturii de mëtase, ale cărorü larve (vermi), după cum e sciütü, producü mätase, toti ceialalţi fluturii suntü stricäcioşi pomilorü din grädinü. Chiar şi fluturii de sérä şi nöpte, străbätëndü in locuinţele ómenilorü, suntü stricäcioşi, de-öre-ce depunü pe blane şi pe vestmintele de lânä nise ouë, din cari mai târziu se faci molii, cari le rodü şi le strică, decä omulü nu le va inchide bine, séu nu le va apëra cu tutunü séu camforü, alü cărorü mirosü nu-lü potü suferi.

Fluturii, ca şi celelalte insecte, trecü prin o schimbare, numitä metamorfösä, care nu este alt-ceva, decä transformarea oului întâiu in verme, larvä, apoi in nimfä (coconü, păpuşë) şi in fine in fluture.

Pentru a înţelege mai bine acësta, trebuie se scimü, că mueruşele, depunëndü ouële pe frunza pomilorü, când vedü, că vorü se piërä, se inchidü şi se imbracă şi ele cu frunzele acelea, pe cari apoi, ca se nu cadä, le înfäşurä şi légä cu unü tortü de crengile pomilorü. In starea acësta, ouële fluturilorü stau acăţate peste iernä de crengile pomilorü, până când vine primävéra.

Primävéra, îndatä ce se încäldece, ouële acelea începü a se clodi de căldura sórelui şi esü din ele omidelle (larvele), cari rodü frunzele pomilorü.

Omidelë trăsescü câte douë lunü, in care timpü rodü necurmatü la

frunze, äşa încätü, decä suntü mai multe, lasä pomii de multe-orî pleşugi, din care causä pomii pätimescü şi se strică, de-öre-ce ei se nutrescü şi rësuläm cu frunzele, ca şi omulü cu plămänile.

Când omidelle simtü, că li-se apropiä timpulü transformärei lorü, se acatä érašü cu nise fire de crengile pomilorü, unde imbräcându-se într'o scörtä, stau ast-feliu câte douë sèptëmänü, până ce le plänesce acea scörtä, după care apoi esü din ea ca fluturü.

Fluturii eşişi din păpuşile acelea, împärechiându-se, începü a depune unele ouë şi pe florile pomilorü; aci ouële se clocescü de căldurä şi inchidëndu-se inläuntrulü fructului, ilü găurescü şi rodü, äşa că fructulü trebuie se cadä josü, înainte de ce ajunge la cöcere. De aci ne putemü esplica uşorü, cum de avemü atätea póme vermënöse.

Fluturii mai trăsescü câte douë lunü, apoi simţindü timpulü perirei lorü, se imbracă in frunze, pe cari depunëndu-şi ouële, — după cum am dişü şi mai susü, — le adunä şi înfäşurä cu nise tortü subţire, in care aşteptä sosirea iernei.

Din acëstä scurtä descriere se pöte vedé modulü de präsire alü omidelorü, cari prin nutirea lorü cu frunzele pomilorü, devinü atätü de stricäciose pentru grädinü. De aceea vedemü, că grädinariii işi şi dau totä silinţa şi întrel niţezä töte mijlöcele pentru stërpirea lorü.

II.

Mijloculü celü mai bunü pentru stërpirea omidelorü este de a-le culege cu mäna de pe crengi, de a-le pune grämädä şi a-le da focü; culegëndu-le şi aruncându-le numai josü, nu facemü nicî o ispravä, de-öre-ce ele şi acolo se potü desvolta şi cresce de căldurä, şi după aceea se sue pe pomü.

Grädinariii invëtaşi au introdusü in timpulü din urmä nise clesce, cu ajutorulü cărorä depärtézä crengile molipsite cu cuiburü de omide, după aceea le culegü de pe josü şi le ardü. Totü pentru stërpirea lorü s'au introdusü şi nise făclii de omide, cu ajutorulü cărorä se ardü acolo susü pe pomü.

In timpulü din urmä s'au adusü şi nise legi deosebite, cari prevëdü nise pedepse şi in banü dela 5—20 fl. pentru locuitorii aceia, cari nu voescü a-şi curăţi pomii de omide.

Timpulü celü mai potrivitü pentru stërpirea omidelorü este iernä, când plugarulü nu are atäta lucru. Pe timpulü acesta, cu deosebire pe la amëdü, când e mai caldü, se se culéga cuibü de cuibü şi se se ardä in focü. Pe unde nu se potü ajunge de josü, ne ajutämü cu unü scaunü séu scarä, anume întocmite spre scopulü acesta.

Dër ceea ce nu pöte face omulü, pe lângä cea mai mare bunăvoinţă, isprävescü förté uşorü pasëriile primävéra. Acestea de diminëta, când se scölä, până sérä, când se culcă, totü ciripindü mănäncä o sumedeniä de omide. De aceea nu trebuie se läsamü copiii, ca se huidue cu petrii pasëriile de prin grädinü.

Afarä de pasëri, mai prindü şi mănecä omide înöşi şi gheunöele, rëndunelele, liliecii, şopërlele şi aricii. Aceste animale încă nu trebuie alungate de prin grädinü, decä voimü. ca pomii noştri se ne aducä röde îmbelşugate.

Stërpirea omidelorü trebuie se se faci nu numai din pomii roditorü ci şi din ceialalţi arborü de grädinä, apoi nu numai dintr'o singurä grädinä, ci din comuna întrögä, de-örece stärpindu-se numai dintr'unü locü, ele vinü érašü de airea, de unde n'au

fostü stërpite. Pentru a împedeca încätü va acëstä mutare a omidelorü, s'a obicnuitü a se întrebuinţa nise hârtii mai gröse, cari ungëndu se cu păcurä şi învëlindu-se in jurulü trunchiului, împedecä prin acësta suirea omidelorü pe pomü.

Plugarii noştri, cari au pomü prin grädinile lorü, vorü face bine dér, decä din când in când se vorü uita prin pomü, după omide, şi vedëndu-le cuiburile, vorü incepe a-le culege şi arde încă de pe acum, când au mai multü timpü, căci äşa dice şi proverbulü nostru românescü: „Ce poţi face astäçi, nu läsa pe mäne“.

I. Georgescu.

O scrisöre a anarchistului Vaillant.

Vaillant, precum sciü cetitorii noştri, e autorulü teribilului atentatü din camera francesä. Cu o bombä de dinamitä, elü aränitü o multime de deputäşi şi — decä maşina infernalä n'ar fi explodatü in aerü — ar fi fostü de sigurü sute de mörţi.

Prinsü şi arestatü, Vaillant a märturisitü totü. Din închisörea in care e deţinutü, la Parisü, dinamitarulü trimise iubitei sale următörea scrisöre, in ajunulü anului nou:

Copilä dragä!

Chiar acum am primitü scrisörea ta, care-mi sfäşie inima. Plängü ca unü copilü, eu, care credeämü, c'o se te mai potü stringe in braţe; dér ceea ce m'a mähnitü şi mai multü e, că vedü, că şi tu te pui in contra mea. Vai! nu-mi mai lipsea de câtü acëstä suferinţă supremä! Tu, pe care te adoram şi te adorä până la nebunie, de ce mä faci se suferü ast-felü? Decä am făcutü ce am făcutü, nu e öre pentru-cä vë vedeamü pe amëndouë suferindü? Sciü bine, că eu mä mulţumiam mai cu nimicü; decä suferiamü, era pentru voi, şi ori ce am făcutü şi ori ce s'ar dice, admittëndü in casulü celü mai réu, că mintea m'a înşelatü (ceea ce eu negü) voi amëndouë trebuia se fiţi cele din urmä, cari se mä condamnatü. In sfërşitü, înşelegü, că viaţa e tristä pentru tine, dér eu öre, creşi, că pentru plăcerea mea mä voi urca pe eşafodü, séu imi voiu sfërşi viaţa la muncä silnicä?

Öre viaţa mea nu e sfärimatä? Tu celü puţinü, rămäi in societate, poţi se muncescü, se-ţi reorganizezi viaţa particularä; poţi găsi unü tovarëshü, care se te iubeascä şi de care se fi iubitä, petrecëndü apoi o viaţă fericitä, pe când eu, decä voiu mai träi, nu voiu avé de câtü amintirea trecutului, care va înteişi şi mai multü durerea mea, gândindu-më la tine mai alesü, care ai sciütü se-mi dai o picäturä de fericire pe pämentü, căci tu, care sciü viaţa mea atätü de nenoricitä, de asemeni ştiü că singurä, in viaţă-mi, mä iubitä.

In sfërşitü, se nu mai vorbimü de asta, căci o minte mai întrögä de câtü a mea s'ar zdruncina, cugetändü la töte acestea, ca mine; n'äşi fi pututü crede, că pöte-omulü se suferé atäta, şi se mai trăiescä.

Spune-mi, dragütä, de ce eşti supërätä pentru-cä te-am rugatü se-mi trimeşi diare. Nu vedü cum acësta te-ar puté compromite; se scie, că sunt anarchistü şi e firesc se cerü diare dela tovarëshä viştei mele. Parü supërätä şi pentru-cä am luatü altü avocatü de câtü celü recomandatü de tine. De ce nu înţelegü, că e naturalü se pui se mä apere pe mine, anarchistü, unü avocatü, care imi împärtäşescë pärerile.

Cätü despre micuţa mea, te-am sfäruitü in tot-däuna se n'o fiü cu tine; rămäindü fără de sprjinü, incredinţezä-o familiei mamei sale. Simon n'o s'o refuze. De alt-felü sci, că n'are copila acëstä dragoste pentru noi. De aceea e mai bine se rămäie lângä mamä-sa, care are acelaşi caracterü.

In viitörea ta scrisöre, spune-mi ce face George şi decä potü se-i scriu; mä scrie-mi decä mä poţi corëspunde cu mine, chiar in Noua Caledonie, in casulü când voiu fi trimesü acolo.

Adio, draguță. Sărut din partea mea pe Ninie. Te sărut din totă inima.

Acela, care te va iubi până la moarte!
"August Vaillant".

D-na Marchal, amanta anarchistului, era în neputință de-a răspunde. Micuța Sidonia Vaillant i-a trimis însă următorului mișcător răvașu de anulă nou:

Sărmanul meu tată,

Îți urez un an fericit, cu toate că se începe atât de trist pentru noi; dăr nu pierde curagiul. S'aveți speranțe, că vor trece zilele rele. Sunt tână și am speranță. M'am gândit mult de când ai plecat și decă Maria se desparte de mine nu pot să am ură pe dânsa, căci m'ubese mult, cum știi. În sfârșit, sermane tată, numai ea știe, cătu a suferit. O întreb decă vră se mai corăspundă cu tine; cum ai cugetat, că nu? Celu mai bunu daru de anulă nou e, ca se te fi pututu vedea, dăr mama spunea chiar ieri, că nu se pôte. Omenii, caru te oprescu, rai trebuie să mai fiă! N'avea grijă, dragă tată, cătu de multu aș fi doritu să te sărutu de anulă nou; dăr nu se pôte. Primesce urări de fericire și apără-ți dreptatea cătu mai bine, ca să fi achitat. Cătu carte m'ai învățatu nu voi uita nicu-odată, și cu toate că am auditu, că ești asină, sunt sigură, că nu e adevăratu.

Te sărut. Fiica ta, care te iubese.
Sidonia Vaillant.

P. S. Dăr nu ne spui, ce e cu piciorul tău. Nu ești schilodit, de sigur.

Curaj, tată; nu te părăsim; o miu de sărutări!

Posta Redacțiunii.

D-lui I. T. în F.-Győrös. Adresați-vă la redacțiunea revistei "Lumea ilustrată" în Bucuresci (Hotel de France nr. 8).

Cu numărul de față se sisteză espedarea fôiei celoru ce nu și-au re'noitu abonamentul. Administrațiunea.

Căendarul septemănei.

IANUARE. are 31 zile. GERAR.

Dilele	Căend. Iul.	Căend. Gregor.
Dum.	9 St. mart. Polie	21 M. Agnesia
Lună	10 P. Gr Ep.	22 M. Vicențiu
Mărti	11 C. P. Theod.	23 Logod. Mariei
Mer.	12 Sf. mar. Taț.	24 Timotheu
Joi.	13 Sf. mart. Ermilio	25 Int. lu Pavel
Vin.	14 C. P. uc in Sin.	26 Pohearp
Sămb.	15 C. P. Pav. Tib.	27 S. Ion Christ.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 19 Ianuarie st. n. 1894

Măsură sau greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	Valuta rom.
		fl.	cr.
1 H. - L.	Grâu cel mai frumos	6	20
	Grâu mijlociu	5	20
" "	Grâu mai slabu	5	—
	Grâu mestecatu	4	—
" "	Săcară frumôșă	3	50
	Săcară mijlociă	3	30
" "	Orzū frumôșă	4	30
	Orzū mijlociu	4	—
" "	Ovășu frumôșu	2	80
	Ovășu mijlociu	—	—
" "	Cucuruzū	4	—
	Mălaiu	3	40
" "	Măzere	5	60
	Lințe	12	—
" "	Fasole	3	50
	Sămēnță de ină	9	50
" "	Sămēnță de cânepă	4	—
	Cartofi	1	20
" "	Măzarișche	—	—
	Carnea de vită	—	48
" "	Carnea de porcū	—	48
	Carnea de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prăspētă	23	—
	Său de vită topitū	33	—

Tărgul de rīmători din Steinbruch.

La 7 Ianuarie n. 1894

Starea rīmătorilor a fostă de 126,032 capete, la 1^a Ian. au intrat 202 capete și au eșit 21 rēmânândă la 17 Ian. unu număr de 107,413 capete. — Se noteză marța: ungrăscă veche, grea dela 47.— cr. până la 48.— cr. marță ungrăscă tinăra grea dela 40.1/2 cr. până la 51.— cr., de mijlocu dela 49.— cr. până la 50.— cr. ușoră dela 48.— cr. până la 49.— cr. Marța țărănescă grea dela 47.— până la 48.— cr. de mijlocu dela 47.— cr.

până la 48.— cr. ușoră dela 47.— cr. până la 48.— cr. — Marța de Româniu Băkony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. insă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dtto țepôsă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă deia — cr. până la — cr. Marța sērbescă grea dela 47.— cr. până la 48.— cr. Transito, mijlociă grea dela 47.— cr. până la 48.— cr. transito ușoră de la 45.— cr. până la 46.— cr. — Porciu ngrășăți de unu anu dela — cr. până la — cr. — Ingrășăți cu cucuruzū dela — cr. până la — cr. — Cântăriti la gară cu 4. — cr. până la — cr., — Ingrășăți cu ghindă dela.

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 16 Ian. n. 1894.

Sămēnțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenescū	80	7.65	7.80
Grâu dela Tisa	80	7.70	7.80
Grâu de Pesta	80	7.70	7.80
Grâu de Alba-regala	80	7.70	7.80
Grâu de Bácska	80	7.75	7.85
Grâu ung. de nordū	80	—	—

Sămēnțe vechi ori nouș	soiulū	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară		70—72	5.65	5.85
Orzū	nutrețū	60—62	6.10	6.50
Orzū	de vinars	62.64	6.65	7.50
Orzū	de bere	64.66	7.90	9.25
Ovășū		39.41	6.70	7.20
Cucuruzū	bănăț.	75	5.25	5.35
Cucuruzū	altū soiū	73	4.80	4.40
Cucuruzū	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	4.30	4.70

Productediv.	Societă	Cursulu	
		dela	până
Sem. de trif.	Luternă ungr.	58	65.
	francesă	—	—
Oleu de rap.	roșă	65.	72.
	rafinată duplu	36.	36.50
Oleu de in		6.25	6.4
Uns. de porc	dela Pesta	53.50	54.50
Slănină	dela țēră	45.	46.
	svēntată	50.	51.
Său	afumată	88.	89.
Prune	din Bosnia în buți	19.50	20.
Licțarū	din Serbia în saci	19.50	20.
	slavonū nou	14.	14.50
"	bănățenescū	12.	12.50
Nucū	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci	—	—
Miere	sărbesci	—	—
	brută	—	—
Ceară	galbină strecurată	—	—
	de Rosenau	—	—
Spirtū	brutū	15.50	16.
	Drojdițe de spirt	19.	19.50

Bursa din Bucuresci

din 17 Ianuarie n. 1894.

Valori	o/o	CURSA
Rentă română perpetuă 1876	5 1/2	100. 1/2
Renta română amortisabilă	5 1/2	100. 1/2
dtto	4 1/2	82.
Rentă rom. (rurale convertite)	6 1/2	95. 3/4
Oblig. de statū C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutū Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutū Oraș. Bucuresci	5 1/2	—
idem idem din 1884	5 1/2	88 3/4
idem idem din 1890	5 1/2	89.
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 200	—	—
Credit fonciarū ruralū	7 1/2	—
idem idem	5 1/2	92. 1/4
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7 1/2	103. 1/2
idem idem	6 1/2	100.
idem idem	5 1/2	86. 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	78 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 800	10 fr	282.
	V. N.	—
Banca Națion. ult. div. 84.45	500	1635.
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—
Națională de asig. ult. div. 36 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
20 franci aur	—	20.11
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	5 1/2	—
Avansuri pe efecte	6 1/2	—
vansuri pe Lingouri	6 1/2	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aurū 4 1/2	117.55
Renta de corone ung. 4 1/2	94.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2	127.—
" " " " " argint 4 1/2	102 10
Oblig. " " " de ost. I. emis.	122.50
Bonuri rurale ungare.	94.90
" " croate-slavone.	99.—
Imprum. ung. cu premii.	148.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.50
Renta de hârtie austr.	98.20
" " argint "	98.05
" " aurū "	119.85
Losuri din 1860	147.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	1020.—

" " ung. de ore lit.	426.50
" " austr. de credit	354.—
Napoleon d'orū	9.94 1/2
Mărci imp. germ.	61.22 1/2
London (lire sterlinge).	124.90
Rente de corone austr.	97.15

Cursul losurilor private
din 17 Ian. 1894.

	cump.	vinde
Basilica	10.25	10.75
Creditū	194.50	195.50
Clary 40 fl. m. c.	56.70	57.70
Navig. pe Dunăre	140.—	142.—
Insbruck	26.—	27.—
Krakau	24.75	25.75
Laibach	23.0	24.50
Buda	63.—	64.—
Palffy	57.50	58.50
Crucea roșie austr.	18.67	19.20
dtto ung.	12.50	13.—
dtto ital.	12.75	13.25
Rudolf	23.50	24.50
Salm	71.—	73.—
Salzburg	27.—	28.—
St. Genois	70.50	72.—
Staaislau	—	49.—
Triestine 4 1/2 100 m. c.	144.—	147.—
dtto ung. 4 1/2 50	—	—
Waldstein	48.—	49.—
Windschgrätz	—	—
Sărbesci 3 1/2	48.—	49.—
dtto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 1/2	128.20	129.80

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 426—1894.

PUBLICAȚIUNE

În 6 Februarie a. c. înainte de prânțu la 11 ore se va ține în oficiul orășenesc economic pertractarea scripturistică de oferte asupra furnisării rufărilor, hainelor, încălțăminte și a altor articule necesarii pentru institutul orășenesc de infirmi în suma preliminară de 8577 fl 80 cr. precum și furnisarea îmbrăcăminte servitorilor orășenești de oficiu, servitorilor de pōrtă și a pădurarilor cu suma preliminară de 2,313 fl. 90 cr.

Oferenții se invită, ca până în amintită și la 10 ore a. m. să-și așternă la oficiul orășenesc economic ofertele scripturistice, sigilate, provădute cu timbru de 50 cr și cu unu radiu de 5%. Ofertele se potu estinde seu asupra tuturor obiectelor, seu numai asupra unei anumite specialități din ele.

Conspectul asupra obiectelor, ce au de a se furnisa, mustrele, precum și condițiunile de furnisare, se află la oficiul orășenesc economic spre examinare, în decursul ărilor oficiose.

Oferenții au de a aminti în ofertele lor apriatū obiectele pe caru intenționeză de a-le furnisa, mai departe de a fixa în cifre și litere prețurile oferate și în fine declarațiunea, cumcă oferentul se supune condițiunilor de furnisare.

Brașov, 13 Ianuarie 1894.

339 1—2 **Magistratul orășenesc.**

Nr. 320—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru ocuparea postului vacantu de mōșă orășenescă împreunatū cu unu salariu anual de 150 fl. v. a. se escrie prin acesta concursu.

Petentele, caru sunt obligate de a-și implini datorințele prescise pentru mōșele comunale prin legi, ordinațiunii și statutul comună, au de a-și așterne petițiunile timbrate și provădute cu diploma de mōșă valabilă pentru Ungaria celū multū până în 30 a l. c. la prânțu 1 oră acestui magistratū.

Brașov, 13 Ianuarie 1894.

340,1—3 **Magistratul orășenesc.**

Nr. 53. Nr. 54.

Veritabile inele de aur 14 Karat
cu petri colorate, imitație de petri scumpe și margaritarū cu
5 florini bucata.

Bogată notă de prețurile obiectelor de aur și argint, cēsornice, nou-tăți și specialități de Viena, trimittu ori și cui gratis și franco.

Depou centralū de mărfuri
Julius Bienenstock, Viena
310,7—11 fl. Obere Donaustrasse 89.

Vestite în totă lumea sunt hârtiile de țigară

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES și LOHENGRIN”

din Fabrica Braunstein Frères, Paris

65 Boulevard Exelman 65.

Firma Braunstein Frères vinde numai produsele proprii, din fabrica lorū de hârtie în Gassicourt (S. & O.) în Francia.

Produsele acestui stabilimentū mărētū, întocmittu după principiile cele mai moderne suntū unu triumfū alū industriei de hârtie.

Unu depositū alū fabricii pentru vândare de hârtie și tuburi de țigarete se află în Viena, I., Schottenring 25.

Hârtia noastră veritabilă frantuzască preumō și tuburi de țigarete fabricate din hârtie „Les dernières cartouches“, la care pe fiă-care cartonū este firma „BRAUNSTEIN FRÈRES“ se vinde în tôte marchetăniile, și în tôte traficele reg. ung. de tutun. 135,12—*

Dintre tôte hârtiile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hârtia de țigarete veritabilă frantuzescă

„Le Gloria”

fabricațiunea d-lorū

JOSIFŪ BARDOU & FILS

în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurū, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hârtia, care în finețā și bunătate întrece tôte celelalte hârtii de cigarete ce esistă.

„Le Gloria“ este numai atunc veritabilă, decă fiă-care cārticică pōrtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuezā cu margiuele netede seu cres-tate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuezā și ca tuburi și adecā într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpētātū în Brașovū la tôte marchetăniile și băcāniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū.

2. Ganz seid. bedruckte Foulards 75 kr. bis fl. 3.65 p. Met. (ca 450 versch. Disposit) — fowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und zollfrei in die Wohnung an private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich.**

1.6 1.6

SENSAȚIE
facu orológele de buzunar
 Original Goldin remontoir, de Genf scuma inventatú. Aceste orológe luate admirabilú de elegantú, nu se pot deosebi nici de specialiști, de cele de aur curatú. Capacnile fórte frumosú ciselate, nu și perde fasonul și pentru mersú regulatú se garantează n scrisú pe ter minú de 3 ani.
Prețulu unui orologiu 6 fl.
 Lanțuri de Goldinú cu carabinú de siguranță, fason sport mărú seu pantera cu 1 fl. 50 cr. Se da la fia care orologiu unú tocú gratis. A este orológe deja suntú introduse la ei mai multú angloiați ai oailor ferate austro-ungare. Se potú procura exclusiv prin depoul centralú:
ALFRED FISCHER, Wiena I. Adlergasse 12.

Plătire avantagiósă în rate!

Am onóre a aduce la cunoșcința On. publicú, că
véndú specialú numai
MOBILE de ARADÚ,
 recunoscute in intrégá Ungaria și in Ardélú, ca fiindú fabricate din materialú bunú și solidú.
 Fabricatele se efectuescú de firma Reinhardt Fulóp.
Arangiamențú
 pentru odái de dormitú, de prânditú și de salóne,
in diferite stiluri, cu prețuri eftine,
 carú întrecú orí și ce concurență, atátú in baní gata, câtú și in rate.
 Se potú cumpéra in magazinulú meu din
strada Spitalului Nr. 62.
 Totú acolo se potú cÁPETA orológe, tablouri,
oglinđi, manufacturi cu prețurile cele mai eftine și convenabile.
 Cu deplina stimá: **ALBERT GRÜNWARD.**
 831.3—10

Prețuri convenabile! **Mobile ieftine.**

Arangiamențú completú

Prima Bancă Transilvană în Brașov.

Situația generală financiară a pieței, cu deosebire raporturile devenite mai grele în urma regulării valutei a piețelorú din Viena și Budapesta, care se resimte și la noi, ne îndemnă a ridica dobânda pentru depuneri începândú cu

1 Ianuarie 1894 dela 4½% la 5%.

plătindú noi înși-ne și darea de întere respectivá.

Brașovú, 28 Decembre 1893.

Directia primei bănci Transilvane, Brașovú.

Directia constá din Domnii:

Președinte: **Carl Schnell,** Vice-președinte: **Eduard Kammer,** Directorú dirigentú: **Victor v. Maurer.**

Consiliu de direcțiune:

Oskar Alesius, Kari Czell, Lázár Geró, Diamandl I. Manole, Graf Johann Nemes, Heinrich Porr, Stefan v. Reményik, Josef Schreiber, Theodor v. Béldi.

Consiliu de supraveghiere:

Baron Béla Szentkeresztzy, Adolf Hesshaimer, Ludwig Nussbacher.

Comitetulú pe anulú 1893—94 ales de depositari pentru controlá constá din Domnii:

Professorú **Julius Römer, Paul Richter, Ignatz Hajek.**

2—2

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decá fiecare cutiá este provédutá cu marca de apérare a lui **A. Moll** și cu subscrierea sa.
 Prin efectulú de leuire durabilá alú Praturilorú-Seidlitz de **A. Moll** in contra greutăților celorú mai cerbiciose la stomachú și páncece, in contra cárcelilorú și acrelei la stomachú, constipațiunei cronice, suferinței de ficatú, congestiunei de sánge, haemorrhoidelorú și a celorú mai diferite bóle femeesci a luatú acestú medicamentú de casá o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce.—Prețulu unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificațiunile se vorú urmári pe cale judecátórescá.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
 Veritabilú numai, decá fiecare sticlá este provédutá cu marca de scutire și cu plumbulú lui **A. Moll.**
 Franzbranntwein-ulú și sarea este fórte bine cunoscutá ca unú remediu poporalú cu deosebire prin trasú (frotatú) aliná durerile de goldiná și reumatismú și a altorú urmári de recéla. Prețulu unei sticlé-originale plumbate 90 cr.

Apá de gurá-Salicyl a lui Moll.
 (Pe basa de natron Acid-salicylicú)
 La întrebuintárea gílnicá, cu deosebire importantá pentru copii de orí-ce etate și adultí, asigurézá: céstá apă de gurá conservarea sánetósá și mai departe a dințilorú. Prețulu sticléi provédute cu marca de apérare a lui **A. Moll** 60 cr.

Trimiterea principalá prin
 Farmacistulú **A. Moll, c. și r.** furnisorú alú curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.
 Comande din provinciá se efectuezá gílnicú prin rambursá postalá.
 La deposite se se cérd anumitú preparatele provédute cu iscálitura și marca de opérare a lui **A. MOLL.**
 Deposite in Brașovú: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victorú Roth, Fr. Kelleman** și **Ed. Kugler,** engros la **D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.**
 77,—44.

Apérare sigura contra récelei, podagrei, reumatismului și gheții.

DEPOU **GENERALÚ**
 alú fabricelorú din **Petersburg și Riga**
de CALOCI **și ȘOȘONÍ**
 de gumi veritabilú rusescú, pentru **bárbați, dame și copii,** cu prețurile originale de fabricá.
 Se potú procura dela Magazia de încălțáminte
S. RESCHOVSKY, Wiena.
I., Rothenturm-strasse Nr. 4.
 La cerere se trimite insemnarea prețurilorú și indicarea cum se se ia mészura piciorului, asemenea se pune talpá de gumi pe ghețe noué și vechi cu prețú moderatú.

8 **Véndetórilorú se dá rabat bunú.**

AVISU!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potú face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fia-carei luni.

Domnii abonati se binevoiascá a aráta in deosebí, când voiescú ca espedarea se li-se facá dupá stilulú nou.

Domnii, ce se abonezá din nou, se binevoiascá a scrie adresa lámurítú și se arate și posta ultimá.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Numere singuraticé din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potú cumpéra in librária **Nicolae Ciurcu,** și in tutungeria **I. Gross.**